

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Συνδρομή ἑτησια : Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ
1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἑτησιαί.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως : Ὀδὸς Σταδίου, 6.

22 Ἀπριλίου 1879

Τόμος Ἑβδομος

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΖΑΚΑΛΟΦ

Ἐὶς δὲ ἰ' ἰσὺν ἔχοντα καὶ ἀξίως να' ὅσα ἀνοήτου, ἵνα ἔσται νῆ
δίου ἵσχυ' ἔσται αὐτοῦ ἐν ἀγαθῇ βίῳ, ἡν- ἄρα ἡν δὲ ἀνοήτου
κοσμοποιοῦντα ἴσως ἀνοήτου ἐν ἀνοήτου να' ἄρα ἡν δὲ ἀνοήτου
ἀνοήτου ἀνοήτου να' ἄρα ἡν δὲ ἀνοήτου να' ἄρα ἡν δὲ ἀνοήτου
ἀνοήτου ἀνοήτου να' ἄρα ἡν δὲ ἀνοήτου να' ἄρα ἡν δὲ ἀνοήτου.

Αθανάσιος Τζακάλωφ

Ἐ' ἀνωτέρω ἀπεσιπάθησαν ἐξ ἐπιστολῆς κοινοποιη-
θείσης ἡμῖν ὑπὸ τοῦ κ. Φιλίππου Λέλλη, ἀνεψιοῦ ἐκ
μητρὸς τοῦ ἀειμνήστου Ἀθανασίου Τζακάλωφ. Σ. τ. Δ.

Τὴν Ἑταιρίαν τῶν Φιλικῶν συνέστησαν ἐν
Ὀδησσῷ, τῷ 1814, οἱ ἀοίδιμοι Σκουφάς, Τζακάλωφ καὶ
Σάνθος. Μετὰ παρέλευσιν δὲ ἐτῶν ἑξή, ἤτοι ἐν ἀρχῇ τοῦ
1820, ἐν αὐταῖς ταῖς παραμοναῖς τῆς ἐκρήξεως, οἱ κι-
νοῦντες τὴν Ἑταιρίαν, καὶ τοὶ συμπροσθέντες εἰς
θκτώ, οὐδένα ἔτι εἶχον συμπαραλάβει μέτοχον τῆς ὑ-
περτάτης αὐτῶν ἐνεργείας ἐπιφανῆ τοῦ ἔθνους ἄνδρα
διότι, ἀποθανόντος ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ Σκουφά, ἦσαν οἱ
κινῶντες, παρεκτός τῶν δύο ἄλλων ἀρχικῶν ἰδρυτῶν,
ὁ Ἄνθιμος Γαζής, ὁ Παναγιώτης Α. Ἀναγνωστόπου-
λος, ὁ Παναγιώτης Σέκερης, ὁ Νικόλαος Ν. Πατσιμά-
δης, ὁ Γεώργιος Λεβέντης καὶ ὁ Α. Κομιζόπουλος. Ἀρ-
γότερον ἢ Ἑταιρία ἐξέτεινε τοὺς πλοκάμους αὐτῆς
καθ' ἅπασαν τὴν Ἀνατολὴν ἀπὸ τῶν παριστρίων ἡγεμο-
νίων μέχρι τῆς Μάνης καὶ ἀπὸ τῶν Ἰονίων νήσων μέ-
χρι τῶν παραλίων τῆς μικρᾶς Ἀσίας ἐσύστησεν ἀπαν-
ταχοῦ ἐφορέας καὶ περιέλαβε συνεργοὺς τοὺς ἐγκριτω-
τάτους τοῦ ἔθνους ἄνδρας, τὸν πατριάρχη Γρηγόριον,
τοὺς Ὑψηλάντας, τὸν Α. Μαυροκορδάτον, τὸν Π. Μαυ-
ρομιχάλην καὶ τὸν Μιχαὴλ Σούτσον.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

ἐν ἡμέραις ὀγδοήκοντα.

[Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνίξις: ἰδὲ σελ. 227.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Ὅπου ὁ χρηματοφόρος σάκκος γίνεται πάλιν
ἐλαφρότερος κατὰ χιλιάδας τινὰς λιρῶν.

Ἡ ἀμαξοστοιχία ἐσταμάτησεν ἐν τῷ σταθ-
μῷ, κατέβη δὲ πρῶτος ὁ Πονηρίδης τῆς ἀμά-
ξης, καὶ κατόπιν αὐτοῦ ὁ κ. Φόγ, ὅστις καὶ ἐ-

βοήθησε τὴν νεαράν του σύντροφον ν' ἀποβῇ ἐπὶ
τῆς κρηπίδος. Ὁ Φιλίας σκοπὸν εἶχε νὰ μεταβῇ
κατ' εὐθείαν εἰς τὸ ἀτμοκίνητον τοῦ Χόγγ-Κόγγ,
ὅπως ἐγκαταστήσῃ ἐν αὐτῷ ἀνέτως τὴν κ. Ἄου-
δά, ἣν δὲν ἤθελε ν' ἀφήσῃ μόνην ἐνόσω εὐρί-
σκετο ἐπὶ χώρας κινδυνώδους δι' αὐτήν.

Καθ' ἣν ὁμοῦς στιγμὴν ὁ κ. Φόγ ἔμελλε νὰ
ἐξέλθῃ τοῦ σταθμοῦ, ἀστυνομικός τις κλητῆρ ἐ-
πλησίασεν εἰς αὐτὸν καὶ τῷ εἶπεν :

— Εἶσθε ὁ κύριος Φιλίας Φόγ ;

— Μάλιστα.

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶνε ὑπηρετὸς σας ;
προσέθηκεν ὁ κλητῆρ, δεικνύων τὸν Πονηρίδην.

— Μάλιστα.

— Σὰς παρακαλῶ νὰ μὲ ἀκολουθήσετε καὶ
οἱ δύο.

Ὁ κ. Φόγ οὐδεμίαν ὅπως δήποτε ἐξέφρασεν
ἀπορίαν. Ὁ κλητῆρ ἐκεῖνος ἦν ἀντιπρόσωπος
τοῦ νόμου, εἰς πάντα δὲ ἄγγλον ὁ νόμος εἶνε ἱε-
ρός. Ὁ Πονηρίδης ὁμοῦς, γαλλικὰς ἔχων τὰς ἐ-
ξεις, ἠθέλησε νὰ συζητήσῃ, ἀλλ' ὁ κλητῆρ ἤγ-
γισεν αὐτὸν διὰ τοῦ βραδίου του, καὶ ὁ Φιλίας
Φόγ τῷ ἔνευσε νὰ ἀκολουθήσῃ.

— Δύναται νὰ μᾶς συνοδεύσῃ καὶ ἡ κυρία ;
ἤρωτησεν ὁ κ. Φόγ.

— Μάλιστα, ἀπήντησεν ὁ ἀστυνομικός ὑπάλ-
ληλος.

Ἐδῆγησε δὲ οὗτος τὸν κ. Φόγ, τὴν κ. Ἄουδά
καὶ τὸν Πονηρίδην εἰς εἰδὸς τι ἀμαξίου τετρα-
τροχου, δύο ἔχοντος ἵππους, καὶ τὸ ἀμάξιον ἀ-
νεχώρησεν ἀμέσως. Οὐδεὶς δ' ἐπρόφερε λέξιν καθ'

ὄλον τὸν δρόμον, διαρκέσαντα περὶ τὰ εἴκοσι λεπτά.

Ἡ ἄμαξα διήλθε κατ' ἀρχῆς διὰ τῆς «μαύρης πόλεως», ἧς αἱ στεναὶ ὁδοὶ ἐφράσσοντο ἐκατέρωθεν διὰ πενιγρῶν παραπηγμάτων, ἐν οἷς ἐβρύαζε παντοδαπός, ῥυπαρὸς καὶ φαιένδυτος ὄχλος· εἶτα δὲ διήλασε τὴν εὐρωπαϊκὴν πόλιν, ἣν ἐφαιδρουν οἰκίαι κεράμινοι, ἐσκίαζον κοκοφοίνικες καὶ διέσχίζον πλοίων ἴστοι, διέτρεχον δὲ ἤδη, παρὰ τὸ πρῶϊνδν τῆς ὥρας, κομποὶ ἱππεῖς καὶ μεγαλοπρεπεῖ ὀχήματα.

Τὸ ἀμάξιον ἔστη ἐνώπιον ἀπλῆς ἐξωθεν οἰκοδομῆς, ἧτις ὅμως ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἐχρησίμευεν εἰς οἰκίαν. Ὁ ἀστυνομικὸς κλητὴρ κατεβίβασε τοὺς δεσμώτας—διότι οὕτως ἀληθῶς ἠδύνατο νὰ ὀνομασθῶσι—καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς εἰς δωμάτιον ἔχον κιγκλιωτάς θυρίδας, λέγων :

— Εἰς τὰς ὀκτώμισυ θὰ ἐμφανισθῆτε εἰς τὸν δικαστὴν Ὅθαδιά.

Εἶτα δὲ ἀπεχώρησε καὶ ἔκλεισε τὴν θύραν.

— Τί νὰ γέινῃ! μᾶς ἐπιασαν! ἀνέκραξεν ὁ Πονηρίδης, καταπίπτων ἐπὶ τινος ἔδρας.

Ἡ κυρία Ἄουδά, ἀποτεινομένη τότε πρὸς τὸν κ. Φόγ, τῷ εἶπε διὰ φωνῆς ἧς μάτην προσεπάθει νὰ κρύψῃ τὴν συγκίνησιν :

— Πρέπει νὰ μὲ ἀφήσετε, κύριε. Καταδιώκεσθε χάριν ἐμοῦ . . . διότι μ' ἐσώσατε.

Ὁ Φιλίας Φόγ ἤρκεσθη ἀπαντήσας ὅτι αὐτὸ ἦτο ἀδύνατον. Δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παραδεχθῆ τις, ὅτι ἡ καταδιώξις ἐγένετο ἕνεκα τῆς ἀρπαγῆς. Τίνες ἤθελον τολμήσει νὰ παραστῶσιν ὡς μνηυταί; Βεβαίως ὑπῆρχε λάθος. Προσέθηκε δὲ ὁ κ. Φόγ, ὅτι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, δὲν ἤθελεν ἐγκαταλείψει τὴν κ. Ἄουδά, ἀλλ' ἤθελε τὴν ὀδηγήσει εἰς Χόγγ-Κόγγ.

— Ἀλλὰ τὸ ἀτμοκίνητον ἀναχωρεῖ τὴν μεσημβρίαν! παρετήρησεν ὁ Πονηρίδης.

— Πρὸ μεσημβρίας θὰ ἔχωμεν ἐπιβιβασθῆ, ἀπάντησεν ἀπλῶς ὁ ἀπαθὴς εὐπατρίδης.

Ἡ διαβεβαίωσις αὕτη ἐγένετο τοσοῦτον ἀπλῆ καὶ καθαρὰ, ὥστε ὁ Πονηρίδης διελογίσθη :

— ὦ, βεβαίως πρὸ μεσημβρίας θὰ ἔχωμεν ἐπιβιβασθῆ.

Ἐν τούτοις οὐδεμίαν εἶχε βεβαιότητα.

Τὴν ὀγδόην καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἤνοιξεν ἡ θύρα τοῦ δωματίου, καὶ ἐπανεβλῶν ὁ κλητὴρ εἰσήγαγε τοὺς ὑποδικούς εἰς τὴν πλησίον αἴθουσαν, ἧτις ἦτο αἴθουσα συνεδριάσεων, πλήρης ἤδη εὐρωπαϊῶν καὶ ἰθαγενῶν.

Ὁ κ. Φόγ, ἡ κ. Ἄουδά καὶ ὁ Πονηρίδης ἐκάθισαν ἐπὶ τινος σκάμνου, ἀπέναντι τῶν ἐδρῶν τοῦ δικαστοῦ καὶ τοῦ γραμματέως του, οἵτινες εἰσῆλθον μετ' ὀλίγον. Ὁ δικαστὴς Ὅθαδιά ἦτο βραχὺς καὶ ὀλοστρόγγυλος ἄνθρωπος, λαβῶν δὲ φενάκην, ἀνηρτημένην εἰς τὸν τοῖχον, ἐφόρεσεν αὐτὴν ταχέως καὶ εἶπεν :

— Ἡ πρώτη δίκη!

Ἄλλὰ φέρων συγχρόνως τὴν χειρὰ του πρὸς τὴν κεφαλὴν,

— ὦ! ἀνέκραξε, δὲν εἶνε ἡ ἰδική μου φενάκη!

— Πραγματικῶς, ἀπάντησεν ὁ γραμματεὺς· εἶνε ἡ ἰδική μου, κύριε Ὅθαδιά.

— Ἀγαπητέ μου κύριε Ὑστερπούφ, πῶς θέλεις νὰ ἐκδώσῃ εἰς δικαστὴς καλὴν ἀπόφασιν, ὅταν φορῇ φενάκην γραμματέως;

Αἱ φενάκαι ἀντηλλάγησαν, καθ' ὅλας δὲ ταύτας τὰς προπαρασκευὰς ὁ Πονηρίδης ἐβράζεν ἐξ ἀνυπομονησίας, διότι τῷ ἐφαίνετο ὅτι ὁ ὄροδείκτης τοῦ μεγάλου ὥρολογίου τοῦ δικαστηρίου ἐβάδιζε μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος.

— Ἡ πρώτη δίκη! ἐπανέλαβε τότε ὁ δικαστὴς Ὅθαδιά.

— Φιλίας Φόγ! ἐξεφώνησεν ὁ γραμματεὺς Ὑστερπούφ.

— Παρών, ἀπάντησεν ὁ κ. Φόγ.

— Πονηρίδης!

— Παρών! ἀπάντησεν οὗτος.

— Πολὺ καλὰ! εἶπεν ὁ δικαστὴς. Πρὸ δύο ἡμερῶν, κατηγοροῦμενοι, σὰς παραμονεύουν εἰς ὅλας τὰς ἀμαξοστοιχίας τῆς Βουβάνης.

— Πλὴν διατί κατηγοροῦμεθα; ἀνέκραξεν ἀνυπομόνως ὁ Πονηρίδης.

— Τώρα θὰ τὸ μάθετε, ἀπάντησεν ὁ δικαστὴς.

— Κύριε, εἶπε τότε ὁ κ. Φόγ, εἶμαι πολίτης ἄγγλος, καὶ ἔχω δικαίωμα . . .

— Σὰς ἐφέρθη κανεὶς ἄσχημα; ἠρώτησεν ὁ κ. Ὅθαδιά.

— Διόλου.

— Πολὺ καλὰ! Νὰ εἰσαχθῶσιν οἱ μνηυταί.

Ἐπὶ τῇ διαταγῇ ταύτῃ θύρα τις ἠνεώχθη καὶ τρεῖς ἱερεῖς Ἰνδοὶ εἰσῆχθησαν ὑπὸ τοῦ κλητῆρος.

— Λαμπρά! ἐπιθύρησεν ὁ Πονηρίδης, εἶνε οἱ ἄθλιοι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἤθελαν νὰ καύσουν τὴν νέαν μας κυρίαν.

Οἱ ἱερεῖς ἔμειναν ὀρθοὶ ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ, ὁ δὲ γραμματεὺς ἀνέγνω γεγωνυῖα τῇ φωνῇ μὴνυσιν ἐπὶ ἱεροσυλίᾳ κατὰ τοῦ Φιλία Φόγ καὶ τοῦ ὑπέρτερου του, κατηγορουμένων ὅτι παρεβίασαν χῶρον καθωσιωμένον εἰς τὴν βραχμανικὴν θρησκείαν.

— Ἡκούσατε; ἠρώτησεν ὁ δικαστὴς τὸν Φιλίαν Φόγ.

— Μάλιστα, κύριε, ἀπάντησεν ἐκεῖνος, βλέπων τὸ ὥρολόγιόν του, καὶ ὁμολογῶ.

— Ἄ! ὁμολογεῖτε;

— Ὅμολογῶ, καὶ περιμένω νὰ ὁμολογήσουν ἐπίσης οἱ τρεῖς αὐτοὶ ἱερεῖς, τί ἤθελον νὰ κάμουν εἰς τὴν Παγόδαν τοῦ Πιλλαγῆ.

Οἱ ἱερεῖς προσεῖδον ἀλλήλους, κ' ἐφάνησαν οὐδὲν ἐνοῦντες ἐκ τῶν λόγων τοῦ κατηγορουμένου.

— Μάλιστα, μάλιστα! ἀνέκραξεν ὁ μνηυτῶς ὁ Πονηρίδης, εἰς τὴν Παγόδαν τοῦ Πιλλαγῆ,

ἐνώπιον τῆς ὁποίας ἔμελλον νὰ καύσουν τὸ θυμὰ τῶν.

Νέα τῶν ἱερέων κατάπληξις, καὶ βαθυτάτη τοῦ δικαστοῦ ἀπορία.

— Νὰ καύσουν; ἠρώτησεν οὗτος· εἰς τὴν πόλιν Βομβάνη; ποῖον; ποῖον θυμὰ;

— Εἰς τὴν Βομβάνη; ἀνεφώνησεν ὁ Πονηρίδης.

— Βεβαίως. Δὲν πρόκειται περὶ τῆς παγόδας τοῦ Πιλλαγῆ, ἀλλὰ περὶ τῆς παγόδας τοῦ Μαλεθάρ-Χίλλ, εἰς τὴν Βομβάνη.

— Ἴδου καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος, τὰ σανδάλια τοῦ βεβηλωτοῦ, προσέθηκεν ὁ γραμματεὺς, ἀποθέτων ζεύγος σανδαλίων ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— Τὰ παπούτσια μου! ἀνέκραξεν ὁ Πονηρίδης κατάπληκτος, καὶ μὴ κατορθώσας νὰ καταστείλῃ τὴν ἀκούσιον ταύτην ἐπιφώνησιν.

Μαντεύει τις τὴν πνευματικὴν σύγχυσιν τοῦ τε κυρίου καὶ τοῦ ὑπρέτου. Εἶχον ἡδὴ λησμονήσει τὸ ἐν τῇ παγόδᾳ τῆς Βομβάνης συμβάν, καὶ αὐτὸ ἐν τούτοις τοὺς ἔφερεν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς Καλκούτης.

Τῷ ὄντι ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ Φιξ εἶχεν ἐννοήσει πόσον ἡδύνατο νὰ ἐκμεταλλεῖται τὸ ἀτυχὲς ἐκεῖνο συμβάν. Ἀναβαλὼν τὴν ἀναχώρησίν του ἐπὶ δώδεκα ὥρας, καὶ σύμβουλος γενόμενος τῶν ἱερέων τοῦ Μαλεθάρ-Χίλλ, ἐβεβαίωσεν αὐτούς, ὅτι ἤθελον τύχει μεγάλην ἀποζημίωσιν, γνωρίζων ὅτι ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις προσεφερέτο αὐστηρότατα πρὸς τὰ τοιαῦτα ἐγκλήματα· εἶτα δὲ ἀπέλυσεν αὐτούς, διὰ τῆς προσεχοῦς ἀμαξοστοιχίας, ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ βεβηλωτοῦ.

Ἐνεκεν ὅμως τῆς βραδύτητος, ἦν ἐπὶ πῆνεγκεν ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς νεαρᾶς χήρας, ὁ Φιξ καὶ οἱ Ἰνδοὶ ἔφθασαν εἰς Καλκούταν πρὸ τοῦ Φιλέα Φόγ καὶ τοῦ ὑπρέτου του, οὗς ἡ δικαστικὴ ἀστυνομία, εἰδοποιηθεῖσα τηλεγραφικῶς, ἔμελλε νὰ συλλάβῃ ἐξερχομένους τῆς σιδηροδρομικῆς ἀμάξης. Μαντεύει δὲ τις τὴν ἀδμονίαν τοῦ Φιξ, μαθόντος ὅτι ὁ Φιλέας Φόγ δὲν εἶχεν ἔτι ἀφιχθῆ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἰνδικῆς. Ὑπέθεσε φυσικῶς, ὅτι ὁ κλέπτης του, σταματήσας εἰς ἓνα τῶν διὰ μέσου σταθμῶν τοῦ σιδηροδρόμου, κατέφυγεν εἰς τὰς βορείους ἐπαρχίας, καὶ ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας παρεμόνευεν αὐτὸν ἐν τῷ σταθμῷ, πλήρης ἀγωνίας. Φαντάζεται δ' εὐκόλως ὁ ἀναγνώστης τὴν χαρὰν αὐτοῦ, ὅτε τὸν εἶδε τὴν πρῶτῃν καταβαίνοντα τῆς ἀμάξης, καὶ τοὶ συνοδευόμενοι νεαρὰν γυναῖκα, ἧς ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ δὲν ἡδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ τὴν παρουσίαν. Ἀπέλυσεν εὐθὺς ἐναντίον του ἀστυνομικὸν τινα κλητῆρα, οὗτω δὲ ὁ κ. Φόγ, ἡ χήρα τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Βουνδελοῦνδ καὶ ὁ Πονηρίδης ὠδηγήθησαν ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ Ὁθαδιά.

Ἄν δὲ ὁ Πονηρίδης δὲν ἦτο τοσοῦτον ὑπὸ τῆς δίκης του ἀπασχολημένος, θὰ ἔβλεπεν εἰς

τινα γωνίαν τοῦ δικαστηρίου τὸν ἀστυνομικὸν πράκτορα τοῦ Λονδίνου, παρακολουθοῦντα τὴν συζήτησιν μετ' εὐνοήτου ἐνδιαφέροντος, — διότι καὶ ἐν Καλκούτῃ ἔτι, ὡς καὶ ἐν Βομβάνῃ, ὡς καὶ ἐν Σουέζ, ὁ Φιξ ἔστειρετο ἐντάλματος συλλήψεως.

Ἐν τούτοις ὁ δικαστὴς Ὁθαδιά, σημειώσας τὴν διαφυγοῦσαν τὸν Πονηρίδην ὁμολογίαν, ἣν οὗτος ἀντὶ πάσης θυσίας ἐπεθύμει, εἰ δυνατόν, ν' ἀποσύρῃ, εἶπε:

— Τὸ ἐγκλημα ὁμολογεῖται;

— Ὁμολογεῖται, ἀπεκρίθη ψυχρῶς ὁ κ. Φόγ.

— Ἐπειδὴ, εἶπεν ὁ δικαστὴς, ὁ ἀγγλικὸς νόμος ἐννοεῖ νὰ προστατεύῃ ἐπίσης καὶ αὐστηρῶς πάντα τὰ θρησκευόμενα τῶν κατοίκων τῆς Ἰνδικῆς, ἐπειδὴ τὸ ἐγκλημα ὁμολογεῖται ὑπὸ τοῦ ὀνομαζομένου Πονηρίδου, ἐνόχου ὅτι κατεπάτησε διὰ βεβήλου ποδὸς τὴν Παγόδαν τοῦ Μαλεθάρ-Χίλλ, ἐν Βομβάνῃ, τὴν ἡμέραν τῆς 20 Ὀκτωβρίου, καταδικάζει τὸν εἰρημένον Πονηρίδην εἰς εἰκοσιπέντε ἡμερῶν κράτησιν καὶ εἰς πρόστιμον τριακοσίων λιρῶν.

— Τριακοσίαν λιρῶν! ἀνέκραξεν ὁ Πονηρίδης, εἰς τὸν τὸ πρόστιμον μόνον ἦτο ἀληθῶς ἐπαισθητόν.

— Σιωπῆ! ἐπεφώνησεν ὑλακωδῶς ὁ κλητῆρ.

— Καὶ ἐπειδὴ, προσέθηκεν ὁ δικαστὴς Ὁθαδιά, δὲν εἶνε ὑλικῶς ἀποδεδειγμένον, ὅτι δὲν ὑπῆρξε συνεννόησις μεταξὺ κυρίου καὶ ὑπρέτου, ἐπειδὴ ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ κύριος πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ὑπεύθυνος διὰ πάσαν πράξιν τοῦ μισθίου τοῦ ὑπρέτου, καταδικάζει καὶ τὸν εἰρημένον Φιλέαν Φόγ εἰς δικτὴ ἡμερῶν κράτησιν καὶ ἑκατὸν πεντήκοντα λιρῶν πρόστιμον. Γραμματεῦ, ἄλλην δίκην!

Ὁ Φιξ ἐν τῇ γωνίᾳ του ἠσθάνετο ἄρρητον εὐχαρίστησιν. Ὁκταήμερος κράτησις τοῦ Φιλέα ἐν Καλκούτῃ ἦτο ὑπεραρκοῦσα, ὅπως προφθάσῃ ἐκ Λονδίνου τὸ ἐντάλμα τῆς συλλήψεως.

Ὁ Πονηρίδης ἦτο ἐνεὸς, διότι ἡ καταδίκη ἐκεῖνη κατέστρεψε τὸν κύριόν του. Στοιχίμα εἰκοσι χιλιάδων λιρῶν ἐχάνετο, καὶ τοῦτο διότι αὐτός, χάχας ἀληθινός, εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὴν κατηραμένην ἐκείνην Παγόδαν.

Ἄλλ' ὁ Φιλέας Φόγ, κύριος ἑαυτοῦ, ὡς εἰ περὶ ἄλλου ἐπρόκειτο, οὐδὲ τὰς ὀφρῦς κἂν συνέσπασεν. Ἀναστὰς δὲ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ γραμματεὺς ἐξεφώνει ἄλλην δίκην, εἶπε:

— Προσφέρω ἐγγύησιν!

— Εἶνε δικαίωμα σας, ἀπήντησεν ὁ δικαστὴς.

Ὁ Φιξ ἠσθάνθη φρικτωδῶς τὴν βράχιν του, ἀλλ' ἐθαρρύνθη πάλιν ἀκούσας τὸν δικαστὴν λέγοντα, ὅτι, «ἐπειδὴ ὁ Φιλέας Φόγ καὶ ὁ ὑπρέτης του ἦσαν ξένοι, ἡ χρηματικὴ ἐγγύησις ὠρίζετο δι' ἕκαστον εἰς τὸ ὑπέρογκον ποσὸν χιλίων λιρῶν.»

Ὁ κ. Φόγ ἐζημιούτο δύο χιλιάδας λιρῶν, ἀνδρὸν ὑφίστατο τὴν ποινὴν του.

— Πληρώνω, εἶπεν ὁ εὐπατρίδης.

Καὶ ἐκ τοῦ σάκκου, ὃν ἔφερον ὁ Πονηρίδης, ἐξήγαγε δέμα τραπεζικῶν γραμματίων, ὅπερ ἀπέθηκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ γραμματέως.

— Ἡ ποσότης αὕτη θὰ σᾶς ἀποδοθῆ, ὅταν ἐξέλθῃτε τῆς φυλακῆς, προσέθηκεν ὁ δικαστής. Ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰσθε ἐλεύθεροι ἐπὶ ἐγγυήσει.

— Πηγαίνωμεν! εἶπεν ὁ Φιλέας Φόγ εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς του.

— Ἄς μοῦ δώσουν τοῦλάχιστον τὰ παπούτσιά μου! ἀνέκραξεν ἐκμανῶς χειρονομῶν ὁ Πονηρίδης.

Τῷ ἀπεδόθησαν δὲ τὰ σανδάλια του.

— Νὰ φθινὰ παπούτσια! ἐπιθύρισε. Μοῦ ἔρχονται καθένα ἀπὸ χίλιαις λίραις, καὶ πάλιν δὲν μοῦ ἔρχονται!

Ἐλευνὸς δ' ὁ Πονηρίδης, μ' ὄλον αὐτοῦ τὸ λογοπαίγνιον, παρηκολούθησε τὸν κ. Φόγ, ὅστις εἶχε προσφέρει τὸν βραχιονά του εἰς τὴν νέαν γυναῖκα. Ὁ Φίξ ἀφ' ἑτέρου, ὅστις εἶχεν ἐλπίσει ὅτι ὁ κλέπτης του δὲν ἤθελεν ἀποφασίσει νὰ καταβάλῃ δύο χιλιάδας λιρῶν, ἀλλ' ἤθελε μάλλον ἀποφασίσει νὰ ὑποστῇ τὴν φυλάκισίν του, ὤρμησεν ἐπὶ τὰ ἔγνη τοῦ κ. Φόγ.

Οὗτος ἔλαβεν ἀμαζαν, ἐφ' ἧς ἐπέβησαν πάραυτα ἡ κ. Ἀουδά, ὁ Πονηρίδης καὶ αὐτός, ὁ δὲ Φίξ ἔδραμε κατόπιν τῆς ἀμάξης, ἧτις ἔστη μετὰ μικρὸν ἐπὶ τινος προκουμαίας τῆς πόλεως.

Εἰς ἀπόστασιν ἡμίσεος μιλίου ὑπῆρχεν ἠγκυροβαλῆμενον τὸ *Ράγγουρ*, φέρον ἐπὶ τοῦ μεσαίου ἰστοῦ τὴν σημαίαν τῆς ἀναχωρήσεως, ἐσήμαινε δὲ ἡ ἐνδεκάτη ὥρα. Ὁ κ. Φόγ εἶχεν οὕτω κέρδος μιᾶς ὥρας, καὶ ὁ Φίξ εἶδεν αὐτὸν καταβαίνοντα τῆς ἀμάξης καὶ ἐπιβιβαζόμενον εἰς λέμβον μετὰ τῆς κ. Ἀουδά καὶ τοῦ ὑπὲρ τῆς του.

— Ὁ ἄθλιος! ἀνέκραξεν ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ, ποδοκοπῶν τὸ ἔδαφος, ὁ ἄθλιος, φεύγει! κ' ἐπέταξε δύο χιλιάδας λίρας! Ἄσωτος ὡς κλέπτης! Ἄ! θὰ τὸν κυνηγήσω ἕως τὴν ἄκραν τοῦ κόσμου, ἀν ἦνε ἀνάγκη. Ἀλλὰ καθὼς πηγαίνει αὐτός, δὲν ἔ' ἀφήσῃ λεπτὸν ἀφ' ὅσα ἔκλεψε.

Ὁ ἀστυνομικὸς ἐπιθεωρητὴς εἶχε δίκαιον οὕτω σκεπτόμενος. Διότι ἀληθῶς, μετὰ τὴν ἐκ Λονδίνου ἀναχώρησίν του ὁ Φιλέας Φόγ εἶχεν ἤδη δαπανήσει καθ' ὁδόν, εἰς ἐξοδα ὀδοπορικὰ, εἰς ἀμοιβάς, εἰς ἀγορὰν τοῦ ἐλέφαντος, εἰς πρόστιμα καὶ χρηματικὰς ἐγγυήσεις πλέον τῶν πέντε χιλιάδων λιρῶν, οὕτω δὲ ἤλαττοῦτο βαθμῶν ἐπαισιθπῶς τὸ ποσοστὸν, ὅπερ ἔμελλον νὰ λάβωσιν οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι ἐκ τῆς χρηματικῆς ποσότητος, ἧτις ἤθελεν εὐρεθῆ ἐπὶ τοῦ κλέπτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

Ἐρ ᾧ ὁ Φίξ γαίρεται ἀγροῶν παρτελῶς
περὶ τίνος πρόκειται.

Τὸ *Ράγγουρ*, ἐν τῶν ἀτμοκινήτων, ἄτινα ἡ ἰνδικὴ καὶ ἀνατολικὴ ἑταιρία μεταχειρίζεται κατὰ τὴν θαλασσοπολιτικὴν ὑπηρεσίαν τῆς Σινικῆς καὶ τῆς Ἰαπωνίας, ἦτο σιδηροῦν ἑλικοφόρον σκάφος, γενικῆς χωρητικότητος χιλίων ἐπτακοσίων ἐβδομηκόντα τόνων καὶ ὀνομαστικῆς δυνάμειος τετρακοσίων ἵππων. Ἰσοῦτο δὲ πρὸς τὴν *Μογγολιαν* κατὰ τὴν ταχύτητα, ἀλλ' ὄχι καὶ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτοῦ ἄνεσιν. Τούτου ἕνεκεν ἡ ἐγκατάστασις τῆς κ. Ἀουδά δὲν ὑπῆρξεν ὁποῖαν ἐπεθύμει αὐτὴν ὁ Φιλέας Φόγ. Ὅπως δὴποτε ὅμως προέκειτο ἀπλῶς περὶ διάπλου τρισχιλίων πεντακοσίων μιλίων, ἧτοι ἕνδεκα μέχρι δώδεκα ἡμερῶν, καὶ ἡ νεαρὰ γυνὴ δὲν ἐφάνη δύσκολος.

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ διάπλου ἡ νεαρὰ χήρα ἐγνώρισε περισσότερον τὸν Φιλέαν Φόγ. Καὶ αὕτη μὲν ἐξεδήλου πρὸς αὐτὸν ἐν πάσῃ περιπτώσει θερμοπάτην εὐγνωμοσύνην, ὁ δὲ φλεγματικὸς εὐπατρίδης ἤκουεν αὐτὴν μετὰ μεγίστης, φαινομένης τοῦλάχιστον, ἀπαθείας, χωρὶς ἢ φωνῆ του ἢ κίνημά τι νὰ μαρτυρῶσι τὴν ἐλάχιστην αὐτοῦ συγκίνησιν. Φροντίζων ὅπως μηδὲν στερεῖται ἡ νεαρὰ γυνή, καὶ προσερχόμενος πολλάκις εἰς αὐτὴν, ἀν οὐχὶ ὅπως τῇ ὀμιλῇ, ἀλλὰ καὶ ὅπως τὴν ἀκούῃ, ἐξεπλήρωτο ἀπέναντι τῆς τὰ καθήκοντα τῆς αὐστηροτάτης φιλοφροσύνης, ἄχαρις ὅμως πάντοτε καὶ μονότονος, ὡς αὐτόματον ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο διεγρυμμιζόμενον. Ἡ κ. Ἀουδά ἠπόρει πρὸς ταῦτα, ἀλλ' ὁ Πονηρίδης εἶχε πως ἐξηγήσει εἰς αὐτὴν τὸν ἰδιότροπον χαρακτῆρα τοῦ κυρίου του, καὶ τῇ διηγήθη μάλιστα ὅποιον παράδοξον στοίχημα παρέσυρε τὸν εὐπατρίδην εἰς περιουσίαν τῆς γῆς. Ἡ νέα ἰνδὴ ἐμειδίασε πρὸς ταῦτα, ἀλλ' ὅπως δὴποτε δὲν ἐλησμονεῖ ὅτι τῷ ὤφειλε τὴν ζωὴν, καὶ ὁ σωτῆρ τῆς οὐδὲν ἐζημιούτο θεωρούμενος διὰ μέσου τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς.

Ἡ κ. Ἀουδά ἐπεβεβαίωσε τὴν περὶ αὐτῆς περιπαθῆ διηγήσιν τοῦ ἰνδοῦ ὀδηγοῦ. Ἀνῆκε δὲ τῷ ὄντι εἰς τὴν φυλὴν ἐκείνην, ἧτις πρωτεύει μετὰ τῶν ἐγγχωρίων φυλῶν τῆς Ἰνδικῆς. Πολλοὶ παρσῆδαι ἔμποροι ἀπέκτησαν μεγάλας περιουσίας ἐν Ἰνδία, ἐμπορευόμενοι τὸν βάμβακα· εἰς δ' αὐτῶν μάλιστα, ὁ Ἰάκωβος Ζεζέχου ἐξηγουγενίσθη ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως, καὶ ἡ κ. Ἀουδά ἦτο συγγενὴς τοῦ ἐν Βομβάῃ κατοικοῦντος πλουσίου τούτου ἐμπόρου. Πρὸς ἕνα δὲ τῶν ἐξαδέλφων αὐτοῦ, τὸν ἐντιμον Ζεζέχ, ἐσκόπει νὰ διευθυνθῇ ἐν Χόγγ-Κόγγ, καὶ τοι ἀγνοοῦσα ἀν θὰ τῇ παρεῖχεν οὗτος ἄσυλον καὶ προστασίαν. Ἀλλ' ὁ κ. Φόγ τῇ παρετήρει, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἀνησυχῇ, καὶ ὅτι πάντα ἤθελον μαθηματικῶς—ὡς ἔλεγε—τακτοποιηθῆ.

Κατενόει ἄρα γε τὸ φοβερόν αὐτὸ ἐπίρρημα ἢ νεαρὰ γυνή; ἄγνωστον. Ὅπως δὴ ποτε οἱ μεγάλοι τῆς ὀφθαλμοί, «οἱ διαυγεῖς ὡς αἱ ἱεραὶ λίμναι τῶν Ἰμαλαίων», προσηλοῦντο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ Φιλέα Φόγ. Ἄλλ' ὁ δυσχεύρωτος εὐπατρίδης, μυστηριώδης ὡς πάντοτε, οὐδὲ ὅπως ἐφαίνετο διατεθειμένος νὰ πέσῃ εἰς τὴν λίμνην ἐκείνην.

Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ διάπλου ὑπῆρξεν ἐξαιρετόν. Ὁ καιρὸς ἦτο καλός, ὄλον δὲ τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ ἀπέιρου κολπώματος, ὅπερ οἱ ναυτικοὶ καλοῦσιν «ὄργυιὰς τῆς Βεγγάλης», ὑπῆρξεν εὖνουν εἰς τὸν δρόμον τοῦ ἀτμοκινήτου. Ἐντὸς ὀλίγου χρόνου ἐφάνη ἡ πρώτη τῶν νήσων Ἄνδαμάν, ἣν τὸ γραφικόν τῆς ὄρας Σαϊδλ-Πήν, ὑψηλὸν δισχιλίους καὶ τετρακοσίους πόδας, καταδεικνύει ἀπὸ πολὺ μακρᾶς ἀποστάσεως εἰς τοὺς ναυτιλομένους. Τὸ ἀτμόπλοιο παρέπλευσε τὴν ἀκτὴν πολὺ πλησίον, δὲν ἐφάνησαν ὅμως οἱ ἄγριοι τῆς νήσου παππούαι, ὄντα τὴν κατωτάτην κατέχοντα βαθμίδα τῆς ἀνθρωπίνης κλίμακος, οὐχὶ ὅμως καὶ ἀνθρωποφάγοι, ὡς ἐσφαλμένως ἐθεωρήθησαν.

Ἡ πανοραματικὴ θέα τῶν νήσων ἐκείνων ἦτο θαυμασιὰ. Ἄπειρον δάσος λατανίων, ἰνδουφινίκων, βαμبوκαλάμων, μοσχοκαρυῶν, ἐρυθροξύλων, γιγαντιαίων ἀκακιδίων, καὶ δενδροφυῶν θάμων ἐκάλυπτον τὰ ἔμπροσθεν τοῦ τοπείου, εἰς τὸ βάθος δὲ ἀνεπτύσσεται ἡ κομψὴ τῶν ὀρέων καταγραφὴ. Ἐπὶ τῆς παραλίας ἴπταντο κατὰ μυριάδας αἱ πολύτιμοι θαλασσογελιδόνες, ὧν αἱ ἐδώδιμοι φωλεαὶ ἀποτελοῦσιν ἕν τῶν ἐξαιροτοτέρων ἐδεσμάτων ἐν τῷ Οὐρανίῳ κράτει. Ἄλλ' ὄλον ἐκεῖνο τὸ ποικίλον θέαμα, ὅπερ ἀνέπτυσσον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αἱ νῆσοι Ἄνδαμάν, παρῆλθε ταχέως, καὶ τὸ *Ῥάγγουρ* ἔπλευσε ταχὺ πρὸς τὸν πορθμὸν τῆς Μαλάκκας, ὅθεν ἔμελλε νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν σινικὴν θάλασσαν.

Τί ἔπραττε κατὰ τὸν διάπλου αὐτὸν ὁ ἐπιθεωρητὴς Φίξ, ὁ τοσοῦτον ἀτυχῶς παρασυρθεὶς εἰς περίοδον τῆς γῆς; Ἄναχωρήσας ἐκ Καλκούτης, καὶ παραγγέλλας νὰ τῷ σταλῆ, ἂν ἔφθανε, τὸ ἔνταγμα τῆς συλλήψεως εἰς Χόγγ-Κόγγ, κατόρθωσε νὰ ἐπιβιβασθῇ εἰς τὸ *Ῥάγγουρ*, χωρὶς νὰ τὸν ἴδῃ ὁ Πονηρίδης, καὶ ἤλπικε νὰ μείνῃ κεκρυμμένος μέχρι τοῦ κατάπλου. Θὰ τῷ ἦτο δ' ἀληθῶς λίαν δυσχερὲς νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἐπὶ τοῦ πλοίου παρουσίαν του, χωρὶς νὰ διεγείρῃ τὰς ὑποψίας τοῦ Πονηρίδου, ὅστις θὰ ὑπέθετεν αὐτὸν ἐν Βομβάῃ ἔτι διαμένοντα. Ἡ φορὰ ὅμως τῶν γεγονότων ἠνάγκασεν αὐτὸν ν' ἀνανεώσῃ γνωριμίαν μετὰ τοῦ χρηστοῦ νέου, καὶ ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἴδωμεν τὸ πῶς.

Πᾶσα ἐλπίς καὶ πᾶσα ἐπιθυμία τοῦ ἀστυνομικοῦ ὑπάλληλου συνεκεντροῦντο εἰς ἕν καὶ μόνον σημεῖον τοῦ κόσμου, τὸ Χόγγ-Κόγγ, καθότι ἐν Σιγγαπὸρῃ ἐπ' ὀλίγον μόνον χρόνον ὠρμίζετο

τὸ ἀτμοκίνητον καὶ δὲν παρείχετο ἐπομένως εἰς τὸν Φίξ καιρὸς πρὸς ἐνέργειαν. Εἰς Χόγγ-Κόγγ λοιπὸν ἔμελλε νὰ συλληφθῇ ὁ κλέπτης, εἰδεμὴ διέφευγεν ἀνεπιστρεπτεῖ.

Ἀληθῶς δὲ τὸ Χόγγ-Κόγγ ἦν ἔτι ἀγγλικὴ χώρα, ἀλλ' ἡ ἐσχάτη κατὰ τὸν πλοῦν πέραν δ' αὐτῆς ἡ Κίνα, ἡ Ἰαπωνία καὶ ἡ Ἀμερικὴ παρῆλθον ἀσφαλὲς σχεδὸν ἄστυλον εἰς τὸν Φόγ. Εἰς τὴν πόλιν λοιπὸν ἐκείνην, ἂν εὔρισκε τέλος ἐκεῖ τὸ ἔνταγμα τῆς συλλήψεως, ὅπερ ἤρχετο βεβαίως κατόπιν του, συνελάμβανε τὸν Φόγ καὶ τὸν παρέδιδεν εἰς χεῖρας τῆς ἐγγωρίου ἀστυνομίας, οὐδεμίαν δὲ τὸ πρᾶγμα παρείχε δυσχερείαν. Πέραν ὅμως τοῦ Χόγγ-Κόγγ δὲν θὰ ἤρκει πλέον ἀπλοῦν συλλήψεως ἔνταγμα. Ἰπῆρχεν ἀνάγκη ἐκδόσεως, ἐκ τούτου δὲ θὰ ἐπῆρχοντο βραδύτητες καὶ ἐμπόδια καὶ ἀναβολαὶ παντοῖαι, ἐξ ὧν θὰ ὤφελετο ὁ κλέπτης, ὅπως ὀριστικῶς διασωθῇ. Ἄν ἐπομένως ἀπετύγχανεν ἡ ἐπιχείρησις ἐν Χόγγ-Κόγγ, θ' ἀπέβαινε δυσχερεστάτη, ἂν οὐχὶ ἀδύνατος, ἢ μετὰ τινος ἐλπίδος ἐπιτυχίας ἐπανάληψίς της.

Λοιπὸν, διελογίζετο ὁ Φίξ κατὰ τὰς μακρὰς ὥρας, ἃς διῆγεν ἐν τῷ θαλαμίσκῳ του, λοιπὸν, ἢ τὸ ἔνταγμα τῆς συλλήψεως θὰ ἦνε εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ, καὶ τότε συλλαμβάνω τὸν φίλον, ἢ δὲν θὰ ἦνε, καὶ τότε πρέπει ἐκ παντὸς τρόπου νὰ βραδύνω τὴν ἀναχώρησίν του. Ἀπέτυχά εἰς τὴν Βομβάην, ἀπέτυχά εἰς τὴν Καλκούταν· ἂν ἀποτύχω καὶ εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ, ἡ ὑπόληψίς μου καταστρέφεται. Γεῖνη ὅ,τι γεῖνη, πρέπει νὰ ἐπιτύχω. Τί μέσον ὅμως νὰ μεταχειρισθῶ, διὰ νὰ βραδύνω, ἂν χρειασθῇ, τὴν ἀναχώρησιν τοῦ καταραμένου αὐτοῦ Φόγ;

Ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ ἀπόφασιν εἶχεν ὁ Φίξ νὰ ὁμολογήσῃ πάντα εἰς τὸν Πονηρίδην, καὶ ν' ἀποκαλύψῃ εἰς αὐτὸν ὅποιος ἦτο ὁ αὐθέντης του, οὗτινος ἐκείνος δὲν ἦτο βεβαίως συνέννοχος. Ὁ δὲ Πονηρίδης, φωτιζόμενος ἐκ τῆς ἀποκαλύψεως ταύτης, καὶ φοβούμενος μὴ ἐνοχοποιηθῇ, ἤθελε βεβαίως συνταχθῆ μετ' αὐτοῦ. Ἄλλὰ τὸ μέσον ἦτο παράτολμον, καὶ μόνον ἐν ἐλλείψει ἄλλου ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ, καθότι μία μόνη λέξις τοῦ Πονηρίδου πρὸς τὸν κύριόν του ἤρκει νὰ καταστρέψῃ τὰ πάντα.

Οὕτως ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος ἦτο εἰς μεγίστην ἀμηχανίαν, ὅτε ἡ ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου παρουσία τῆς κ. Ἀουδὰ μετὰ τοῦ κ. Φόγ ἐγέννησεν εἰς αὐτὸν νέας ἰδέας.

Τίς ἦτο ἡ γυνὴ ἐκείνη; Ποία περιστάσεων σύμπτωσις κατέστησεν αὐτὴν συνοδὸν τοῦ Φόγ; Μεταξὺ Βομβάης καὶ Καλκούτης εἶχον βεβαίως συναντηθῆ. Εἰς ποῖον ὅμως μέρος τῆς χερσονήσου; Ἡ τύχη ἄρα γε εἶχε συνενώσει τὸν Φιλέαν Φόγ καὶ τὴν νεαρὰν ὀδοιπόρον; ἢ μήπως κύριος σκοπὸς τῆς ὀδοιπορίας τοῦ εὐπατρίδου ἐκείνου ἦτο ἡ συνάντησις τῆς ὠραίας Ἰνδῆς; διότι ἀ-

ληθῶς ἦτο ὡραία ! Ὁ Φίξ εἶχε κάλλιστα πεισθῆ περι τοῦτου ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων τοῦ ἐν Καλκούτῃ δικαστηρίου.

Ἐννοεῖ τις εὐκόλως πόσον ταῦτα ἐσκανδαλίζον τὸν ἀστυνομικὸν ὑπάλληλον, ὅστις διελογίσθη τέλος, μὴ ἔνοχος τις ἀπαγωγῇ ἢ ἡ κυρία βάσις ὅλης τῆς ὑποθέσεως. Ὡ! βεβαίως οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα ! Ἡ ἰδέα αὕτη καθηλώθη ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τοῦ Φίξ, καὶ κατείδεν οὗτος πάραυτα πόσον ἡδύνατο νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν περιστασιὴν ταύτην. Εἶτε ἄγαμος ἦτο εἶτε ἐγγαμος ἢ νεαρὰ γυνή, ὑπῆρχεν ἀπαγωγὴ ὅπως δῆποτε, δυνατὸν δὲ ἦτο νὰ περιπλακῇ ὁ Φόγ ἐν Χόγγ-Κόγγ εἰς τὸσαῦτα προσκόμματα, ὥστε νὰ μὴ κατορθώσῃ πλέον νὰ τὰ ἐξομαλύνῃ διὰ χρημάτων.

Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο δὲν ἔπρεπεν ὁ Φίξ νὰ περιμείνῃ τὸν κατάπλου τοῦ Ῥάγγου εἰς Χόγγ-Κόγγ, διότι ὁ Φόγ εἶχε τὴν ἐλευθερίαν συνήθειαν νὰ πηδᾷ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἀτμοπλοίου εἰς τὸ ἄλλο, καὶ ἡδύνατο νὰ φύγῃ πρὶν ἢ κἂν ἐπιχειρηθῶσι κατὰ δέοντα. Ἀναγκαιότατον λοιπὸν ἦτο νὰ εἰδοποιηθῶσιν αἱ ἀγγλικαὶ ἀρχαί, καὶ νὰ προαγγελθῇ ὁ ἐπιβάτης τοῦ Ῥάγγου πρὶν ἢ ἀποβιβάσθῃ. Ἦτο δὲ τοῦτο εὐχερέστατον, καθότι τὸ ἀτμοκίνητον προσήγγιζεν εἰς Σιγγαπόρην, ἧτις συνδέεται τηλεγραφικῶς μετὰ τῆς σινικῆς ἀκτῆς.

Οὐχ ἦττον, πρὶν ἢ ἐνεργήσῃ ὁ Φίξ, καὶ ὅπως ἐνεργήσῃ ἀσφαλέστερον, ἀπεφάσισε νὰ ἐρωτήσῃ τὸν Πονηρίδην, ὃν ἐγνώριζε λάλον, καὶ νὰ λύσῃ ἐπομένως τὸ μυστήριον, ὅπερ τέως περιεκάλυπτεν αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ καιρὸς ὀλίγος ὑπελείπετο, διότι τὴν ἐπαύριον, τριακοστὴν δευτέραν ὁκτωβρίου, τὸ Ῥάγγου προσωριμίζετο εἰς Σιγγαπόρην, ἐξῆλθεν εὐθὺς τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ Φίξ τοῦ θαλαμίσκου του, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ κατὰστρωμα, σκοπὸν ἔχων νὰ πλησιάσῃ πρῶτος τὸν Πονηρίδην, μετ' ἐνδείξεων μεγίστης ἐκπλήξεως. Ἐνῶ δὲ τῷ ὄντι ὁ Πονηρίδης ἐπεριπάτει κατὰ τὴν πύρραν, ὤρμησε πρὸς αὐτόν ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος, ἀνακράζων·

— Πῶς ! ἐδῶ ;

— Ὁ κύριος Φίξ ! ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης, ἀληθῶς ἐκπεπληγμένος, καὶ ἀναγνωρίζων τὸν ἀπὸ τῆς *Μοργαλίας* συνοδοιπόρου του. Πῶς ; σὰς ἀφίνω εἰς τὴν Βομβάην καὶ σὰς ἐπανευρίσκω διευθυνόμενον εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ ! Κάμνετε λοιπὸν καὶ σεῖς τὸν γῦρον τοῦ κόσμου !

— Ὅχι, ὄχι ! ἀπήντησεν ὁ Φίξ. Ὁ μείνω εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ, τοῦλάχιστον ὀλίγας ἡμέρας.

— Ἄ ! εἶπεν ὁ Πονηρίδης, ἀπορήσας ἐπὶ μικρόν. Πῶς ὅμως δὲν σὰς εἶδα εἰς τὸ ἀτμοκίνητον ἀφότου ἀνεχωρήσαμεν ;

— Ἦμην ὀλίγον κακοδιάθετος. . . μ' ἐπέιραξεν ἡ θάλασσα. . . καὶ ἔμεινα εἰς τὸν κοιτῶνά μου. Ὁ κόλπος τῆς Βεγγάλης δὲν μ' ἔσφερξεν ὅ-

σον ὁ Ἰνδικὸς ὠκεανός. Καὶ ὁ αὐθέντης σου, ὁ κύριος Φιλίας Φόγ ;

— Πολὺ καλὰ εἰς τὴν υἱεὶάν του, καὶ ἀκριβέστατος εἰς τὸ δρομολόγιόν του. Δὲν καθυστέρει οὐδὲ μίαν ἡμέραν. Ἄ ! ἀλήθεια, κύριε Φίξ, δὲν ἤξεύρετε, ὅτι ἔχομεν καὶ μίαν νέαν κυρίαν μαζί μας.

— Μίαν νέαν κυρίαν ; ἀπήντησεν ὁ πρᾶκτωρ, φαινόμενος ὅτι δὲν ἐνόει περὶ τίνος ὁ λόγος.

Ἄλλ' ὁ Πονηρίδης διηγήθη αὐτῷ ἐντὸς ὀλίγου τὰ κατὰ τὴν νέαν Ἰνδὴν. Ἐξιστόρησε τὰ ἐν τῇ παγὸδα τῆς Βομβάης συμβάντα, τὴν ἀγορὰν τοῦ ἐλέφαντος ἀντὶ δισχιλίων λιρῶν, τὴν ἀνθρωποθυσίαν, τὴν ἀρπαγὴν τῆς Ἀουδά, τὴν κατάδικην τοῦ δικαστηρίου τῆς Καλκούτης καὶ τὴν ἐπὶ ἐγγυήσει ἀπόλυσιν. Ὁ δὲ Φίξ, ὅστις ἐγνώριζε τὰ τελευταῖα ταῦτα γεγονότα, ἐφαίνετο πάντα ἀγνοῶν, καὶ ὁ Πονηρίδης διηγείτο αὐταρέσκως τὰ συμβάντα του εἰς ἀκρατήν, ὅστις ἐδείκνυε ζωηρότατον πρὸς τὴν διήγησίν του ἐνδιαφέρον.

— Ἀλλὰ τέλος πάντων ; ἠρώτησεν ὁ Φίξ, ἔχει σκοπὸν ὁ αὐθέντης σου νὰ πάρῃ μαζί του τὴν νέαν αὐτὴν γυναῖκα εἰς τὴν Εὐρώπην ;

— Παντάπασι, κύριε Φίξ, παντάπασι. Ὁ μὴ τὴν ἀφήσωμεν εἰς ἓνα συγγενῆ της, πλούσιον ἔμπορον τοῦ Χόγγ-Κόγγ.

— Δὲν γίνεται τίποτε ! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ ἀστυνομικὸς πρᾶκτωρ, ὑποκρύπτων τὴν ἀδημονίαν του. Δὲν πίνομεν ἓνα τζίν, κύριε Πονηρίδη ;

— Εὐχαρίστως, κύριε Φίξ. Ἄς πῖωμεν διὰ τὴν καλὴν μας συνάντησιν.

[Ἐπεται συνέχεια.]

Ἀνέκδοτα τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας ΝΙΚΟΛΑΟΥ Α'.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν γυμνασίων τῆς Ἀυτοκρατορικῆς φρουρᾶς, τῶν γινόμενων ἐτησίως ἐν τοῖς περιχώροις τοῦ Τσάρσκος Σελό, ὁ Νικόλαος ἔστειλεν ἡμέραν τινα διὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ αὐτοῦ πρίγκιπος Ῥαδζιβιλ διαταγὴν πρὸς τὸν στρατηγὸν Πενχεργέβσκη, διοικητὴν τῆς δευτέρας μεραρχίας ἐλαφρῶν σωμάτων, ὅπως προσβάλλῃ τὸν ὑποθετικὸν ἐχθρὸν ἐπιτιθέμενος μετὰ τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ κατὰ τοῦ δεξιοῦ κέρατος τοῦ παρατεταγμένου πυροβολικοῦ. Ὁ πρίγκιψ Ῥαδζιβιλ εἶτε κακῶς ἐννοήσας εἶτε κακῶς διερμηνεύσας τὴν διαταγὴν ταύτην, διεβίβασεν αὐτὴν ἐσφαλμένως εἰς τὸν στρατηγὸν Πενχεργέβσκη, ὅστις παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ Ἀυτοκράτορος, ἀνέπτυξε τὴν μεραρχίαν αὐτοῦ ἀριστερὰ τοῦ πυροβολικοῦ. Ὅργισθεὶς ὁ Νικόλαος ἐπήλασε πρὸς τὸν στρατηγὸν τοῦτον καὶ ἐπετίμησεν αὐτὸν διὰ λόγων ἀποτομοματάων ἐπὶ τῷ ἐσφαλμένῳ ἐλιγμῷ.

— Δὲν γινώσκετε τὸ ἐπάγγελμά σας ! εἶπεν αὐτῷ. Καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἐπανέλθητε εἰς τὸ σχολεῖον.

Ὁ στρατηγός, προσβληθεὶς δημοσίᾳ, ἀπήντησεν ὅτι εἶχε συμμορφωθῆ πρὸς τὰς ληφθεῖσας διαταγὰς.

— Παρὰ τίνος ἐλάβετε τὰς διαταγὰς ταύτας; ὑπέλαβεν ὁ Αὐτοκράτωρ ἔτι μᾶλλον παρωργισμένος.

Ὁ στρατηγὸς Πενχεργέβσκη, μὴ θέλων νὰ ἐπισύρῃ ἐπὶ τοῦ πρίγκιπος Ῥαδζιβίλ τὴν ὀργὴν τοῦ Αὐτοκράτορος, ἀπεκρίθη ὅτι ἐλησμονήσεν.

— Ὡς ἐλησμονήσατε τὸ ἐπάγγελμά σας! ἀνταπήντησεν ὁ Νικόλαος. Δὲν αἰσχύνεσθε νὰ παραβαίνητε τὴν ἀλήθειαν; Καὶ ταῦτα λέγων ἐστρεψεν ἀποτόμως τὰ νῶτα.

Τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ὁ πρίγκιψ Ῥαδζιβίλ παρουσιασθεὶς ἐνώπιον τοῦ Αὐτοκράτορος εἶπεν αὐτῷ:

— Δὲν ἠδυνήθην νὰ ἔλθω ταχύτερον, Αὐτοκράτωρ, ὅπως ἐκπληρώσω καθήκον.

— Περὶ τίνος πρόκειται;

— Ὁ στρατηγός ὃν ἐπεπλήξατε σήμερον τὸ πρῶτ' ἂν εἶναι ἔνοχος.

— Ἀλλὰ τίς λοιπὸν εἶναι ἔνοχος ἀντ' αὐτοῦ;

— Ἐκεῖνος ὅστις κακῶς διεβίβασε τὴν διαταγὴν τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος. Ὁ ἀληθὴς ἔνοχος, Αὐτοκράτωρ, εἶμαι ἐγώ.

— Ἐκτιμῶ τὴν εἰλικρινεῖάν σας, ἀπήντησεν ὁ Αὐτοκράτωρ, ἀλλὰ σφάλμα ἔγινε, πρέπει νὰ ἐπέλθῃ καὶ ἡ τιμωρία. Δὲν ἀγνοεῖτε ὅτι πρέπει νὰ τιμωρηθῆτε διὰ περιορισμοῦ. Αὐριοῦν τὸ πρῶτ' θέλετε συγκαλέσει ἅπαντα τὰ στρατιωτικὰ σώματα πρὸ τῆς σινηῆς μου καὶ δὲν θέλετε λειψεῖν νὰ παρευρεθῆτε καὶ ὑμεῖς. . . Ἀπέλθετε!

Τὴν ἐπαύριον ὁ Νικόλαος ἐξῆλθε κατὰ τὴν ὀρισμένην ὥραν μεθ' ὅλων αὐτοῦ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τῆς φρουρᾶς. Ἦτο δὲ σκυθρωπός.

— Συνεκάλεσα ὑμᾶς ἐνταῦθα, κύριοι, εἶπεν αὐτοῖς, ὅπως ἐκπληρώσω καθήκον τιμίας καὶ αὐστηρᾶς δικαιοσύνης. Πάντες φρονοῦσιν ὅτι εἶμαι μέγας ἀνὴρ, οἱ κόλακες δὲ καὶ οἱ αὐλικοὶ μὲ ἀναβιβάζουσι ζῶντα ἔτι ἐπὶ κρηπίδος, ἧς δὲν εἶμαι ἄξιος. Ἄκων μὲν, ἀλλ' οὐχ ἦττον διὰ τοῦτο ἐπιλήψιμος, ὑπόκειμαι εἰς στιγμαῖς ἐρεθισμοῦ καὶ εἰς ἀκράτειαν χαρακτῆρος, ἢν ἤθελον εὐκόλως ὑπερνικήσει, ἐὰν ἡ μήτηρ μου ἐφρόντιζε νὰ καταστείλῃ κατὰ τὴν πρώτην νεότητά μου τὴν ὀρηκτικὴν μου φύσιν. Συχνάκις ἐντυπώσεις τινὲς μὲ καθιστῶσιν ἄδικον, καὶ ἄδικος ἐφάνην χθὲς πρὸς ἀνδρείον ἀξιωματικόν, ὃν ἀγαπῶ καὶ τιμῶ. Στρατηγὲ Πενχεργέβσκη, πλησιάσατε.

Ὁ στρατηγὸς ἐπροχώρησε κατὰ τρία βήματα, ὁ δ' Αὐτοκράτωρ ἐξηκολούθησε:

— Χθὲς προσέβαλον ὑμᾶς δημοσίᾳ ζητῶ ὑμῖν συγγνώμην ἐνώπιον πάντων. Μὲ συγχωρεῖτε;

Ὁ Πενχεργέβσκη συγινθθεὶς βαθέως ἔκυ-

ψε τὴν κεφαλὴν ὅπως κρύψῃ ἴσως ἐν δάκρυ.

— Ἐπὶ τῆς καρδίας μου! ἀνέκραξεν ὁ Νικόλαος ἐναγκαλιζόμενος αὐτόν. Στραφεῖς δὲ ἔπειτα πρὸς τὸν πρίγκιπα Ῥαδζιβίλ ἠσπάσατο αὐτόν λέγων:

— Οὐδέποτε θέλω λησμονήσει ὅτι μοι ἐδώκατε ἀφορμὴν νὰ βυολογήσω τὸ ἀδίκημά μου καὶ νὰ ἱκανοποιήσω τὸν ἀνδρείον καὶ ἄξιον στρατηγὸν Πενχεργέβσκη.

* * *
Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ μεγάλου σχεδίου, ὅπερ εἶχε συλλάβει ὁ Νικόλαος ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως αὐτοῦ, ὅπερ δὲ ἐγένετο ὁσημέραι σφεστερον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, παρεκίνει αὐτόν εἰς τὴν ἀδιάλειπτον ἐκείνην δραστηριότητα, ἧτις καθίστα τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Ῥωσσίας τὸν μᾶλλον ἐνησχολημένον ἄνδρα τοῦ βασιλείου του. Ὅπως δὲ δύναται νὰ φέρῃ καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς λεπτομερεῖας τὸ μέγα φορτίον τῶν ὑποθέσεων τοῦ κράτους, ἠκολούθει ἀκριβέστατα ὅπερ εἶχε κανονίσει δι' ἑαυτὸν πρόγραμμα καὶ οὐδέποτε παρεξέκλινεν αὐτοῦ, ἐὰν μὴ ἠνάγκαζεν αὐτόν ἀπροσδόκητόν τι.

Ἡγεῖετο λοιπὸν τακτικώτατα εἰς τὰς ἑπτὰ ἐν πάσῃ τοῦ χρόνου ὥρα, ἐπεχέετο δὲ ψυχρὸν ὕδωρ διὰ μηχανήματος ἐστημένου ἐντὸς σκευοθήκης τοῦ δωματίου του. Μετὰ ταῦτα ἐβρίσκει ἐπὶ τῶν ὤμων του παλαιὸν τινα στρατιωτικὸν ἐπενδύτην καὶ προητοίμαζε τὴν ἐργασίαν τῆς ἡμέρας, ἔπειτα δὲ ἐλάμβανε κύαθον μαύρου καφέ. Ἀπὸ τῆς ὀγδόης μέχρι τῆς ἐνάτης κατὰ τε τὸν χειμῶνα καὶ κατὰ τὸ θέρος δι' οἰοῦδήποτε καιροῦ, πάντοτε δὲ ἐν στολῇ, περιεπάτει περὶ τῶν Ἀνακτόρων. Οὐδέποτε ἐξεδύετο τὴν στολὴν, μόνον δ' ἐνίοτε ἐν τῷ γραφείῳ του ἢ ἐν τῇ μέσῃ τῆς οἰκογενείας του ἀφήρει τὰς βαρεῖας ἐπωμίδας καὶ ἔλυε τὸν λαίμοδέτην. Εἰς τὰς ἐννεὰ ἐδέχετο τοὺς ὑπουργούς του, εἰς δὲ τὰς δέκα ἐπεσκέπτετο τὴν αὐτοκράτειραν καὶ τὰ τέκνα του, μεθ' ὧν διήγαγεν ὀλίγα λεπτά. Πιστὸς εἰς τὸ ῥητόν τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας: «ἡ ἀκρίβεια εἶναι ἡ εὐγένεια τῶν βασιλέων», οὐδέποτε ἐβράδυνεν οὐδ' ἐπὶ ἐν λεπτόν ὅταν εἶχε προσδιορίσει συνέντευξιν τινα, ἀλλ' ἐπεικίστερος ὢν πρὸς τοὺς ἄλλους ἢ πρὸς ἑαυτόν, ἐχάρριζε πέντε λεπτά ἐν περιπτώσει βραδύτητος. Κατὰ τὰς δύο, ὅτε ὄλαι αἱ τρέχουσαι ὑποθέσεις εἶγον διεκπεραιωθῆ, ἐξήρχετο κατὰ μὲν τὸ θέρος ἐπὶ δροσκίου, κατὰ δὲ τὸν χειμῶνα ἐπὶ ἐλκύθρου, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ πεζός, καὶ πρὸ παντὸς ἄλλου, ἐπεσκέπτετο συνήθως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας του τὴν μεγάλην δούκισσαν Μαρίαν, τὴν ἀγαπητὴν αὐτοῦ θυγατέρα. Ἐβιάδιζε δὲ σχεδὸν πάντοτε μόνος φέρων τὸ κράνος τῆς Αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς καὶ τὸν μέγαν τεφρόχρουν μανδύαν, τῶν ἀξιωματικῶν, ἐβίλεπε δὲ ἐμπρός, ἀλλ' ὅμως οὐδὲν τῶν περὶ

αὐτὸν γινομένων ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων καὶ τῶν ὁδῶν διέφευγε τὴν προσοχὴν του. Πάντες οἱ διαβαίνοντες τὸν ἔχαιρέτων, ἀντεχαιρέτα δὲ πάντας, ἀλλ' ἐπρωτίμα νὰ διαβαίνωσι χωρὶς νὰ προσέχωσιν εἰς αὐτόν. Οὐδεὶς εἶχε τὸ δικαίωμα, ἐπὶ ποινῇ καθεύξεως, νὰ πλησιάσῃ τὸν Αὐτοκράτορα ἢ νὰ παρουσιάσῃ αὐτῷ ἀναφορὰν καθ' ὁδόν. Ἐνίοτε ἐλάμβανεν αὐτὸς τὴν πρωτοβουλίαν οὐχὶ ἄνευ κινδύνου διὰ τὸν οὕτω τιμηθέντα.

Συναντήσας ποτὲ ἐπὶ τῆς *Perspective* τὸν ὑποκριτὴν *Vernet* τοῦ ἐπὶ τῆς πλατείας *Μιχαήλ* γαλλικοῦ θεάτρου, ἐπλησίασεν αὐτὸν καὶ ὠμίλησε μετ' αὐτοῦ ἐπὶ πέντε λεπτά, ἔπειτα δὲ ἐξηκολούθησε τὸν περίπατόν του. Τότε πλησίασας ἀστυνομικός τις ὑπάλληλος, συνέλαβε τὸν *Vernet* καὶ τὸν ἀπήγαγεν εἰς τὰς φυλακὰς καθὼς ὁμιλῆσαντα πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα.

Τὴν αὐτὴν ἑσπέραν ἐδίδετο ἐν τῷ θεάτρῳ *Μιχαήλ* εὐεργετικὴ παράστασις. Ἡ αὐτὴ ἐπρόκειτο νὰ παρευρεθῇ ὡς συνήθως, ὁ δὲ *Vernet* νὰ ὑποκριθῇ τὸ κυριώτερον πρόσωπον τῆς πρώτης κωμωδίας. Ἡ ὥρα τῆς παραστάσεως φθάνει, τὸ θέατρον εἶναι πλῆρες, ὁ δ' Αὐτοκράτωρ εὐρίσκεται πρὸ πέντε λεπτῶν ἐν τῷ θεωρεῖῳ του· παρατηρεῖ τὸ ὠρολόγιόν του, ἔπειτα δὲ τὴν αὐλαίαν, ἣ ὅποια δὲν αἴρεται. Δέκα λεπτὰ παρέρχονται εἰσέτι, ἡ ἀνυπομονησία τοῦ κοινοῦ, λαμβάνουσα μέτρον τὴν τοῦ *Νικολάου*, ἐκφράζεται ἀνυποκρίτως. Τέλος, ὁ διευθυντὴς τοῦ θεάτρου παρουσιάζεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ ἀναγγέλλει ὅτι ἡ πρώτη κωμωδία δὲν δύναται νὰ παρασταθῇ διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ ὑποκριτὴς *Vernet* δὲν ἦλθεν εἰς τὸ θέατρον. Τί ἔγινεν ὁ *Vernet*; ἐρωτῶσι πάντες· ὁ Αὐτοκράτωρ καλεῖ τὸν διευθυντὴν τῆς ἀστυνομίας καὶ τῷ λέγει τι κρυφίως. Οὗτος ἀπέργεται πάραυτα καὶ ἐπιστρέφει μετὰ ἐν τέταρτον ἔχων μετ' ἑαυτοῦ τὸν ἐλευθερωθέντα δεσμώτην, ὅστις ὑπεκρίθη τὸ μέρος του μετὰ μεγίστης τέχνης. Τὸ κοινὸν δέ, ἀγνοοῦν τὸ συμβῆν αὐτῷ δυσάρεστον, τὸν ἐχειροκρότησεν ἐπανειλημμένως, προεξάρχοντος τοῦ *Νικολάου*.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας συναντήσαντος πάλιν τοῦ *Νικολάου* τὸν *Vernet* καὶ προτιθεμένου νὰ τὸν πλησιάσῃ, ὁ *Vernet* τὸν ἐμπόδισε λέγων: *Μεγαλειότατε, μὴ μὲ πλησιάζετε!* θέλετε μὲ ἐνοχοποιήσῃ.

Εἷς τινὰς ὅμως περιστάσεις, ἡ αὐτοκρατορικὴ φιλοφροσύνη δὲν εἶχε τὰ αὐτὰ δυσάρεστα ἀποτελέσματα. Ἀπόδειξις δὲ τούτου τὸ ἐξῆς γεγονός. Ῥητῶς ἦτον ἀπηγορευμένον τὸ καπνίζειν ἐν ταῖς ὁδοῖς τῆς *Πετρούπολεως*. Ὁ Αὐτοκράτωρ *Νικόλαος* τοσοῦτον ἀπεστρέφετο τοὺς καπνίζοντας, ὥστε ὁ καπνὸς ἐνὸς σιγάρου ἐφαίνετο αὐτῷ ἔγκλημα καθοσιώσεως κατὰ τῆς ὁσφρήσεως.

Νέος τις *Γάλλος*, ἐλθὼν νεωστὶ ἀπὸ τῶν ὁχθῶν τῆς *Γαρόνης* εἰς τὰς τῆς *Νέβας*, περιεπάτει ἡμέραν τινα ἐπὶ τῆς *Perspective* καπνίζων σιγάρων, τὸ ὅποιον εἶχε δι' αὐτὸν ὅλα τὰ θέληγτρα τοῦ ἀπηγορευμένου καρπού. Ἡ *Perspective Nevski* ἦτο ἔρημος καὶ σιωπηρὰ, κατὰ τὴν πρωϊνὴν δ' ἐκείνην ὥραν ὁ ἡμέτερος περιηγητὴς οὐδένα εἶχε φόβον νὰ φωραθῇ παραβαίνων τὰ διατεταγμένα, ὅτε αἰφνης ἐπλησίασεν αὐτὸν ἀξιωματικὸς τις λέγων:

— Φαίνεται, κύριε, ὅτι ἀγνοεῖτε τὰς διατάξεις τῆς ἀστυνομίας διὰ τοὺς καπνίζοντας;

— Σεβόμενος τὴν ἀλήθειαν δὲν δύναμαι νὰ σᾶς ἀπαντήσω καταφατικῶς, ἀπεκρίθη ὁ γάλλος ἐκφυσῶν σύννεφον καπνοῦ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ λαλήσαντος.

— Διατί λοιπὸν καπνίζετε; εἶπεν ὁ ἀξιωματικὸς.

— Χάριν διασκεδάσεως, διὰ νὰ περάσω τὸν καιρὸν, ὁ ὅποιος εἰς τὸν κατηραμένον τόπον σας, καὶ μὴ σᾶς κακοφανῇ, μὲ φαίνεται ἀργεῖ πολὺ νὰ περάσῃ.

— Δύναμαι νὰ σᾶς ἐρωτήσω ἄνευ ἀδιακρισίας διατί μένετε ἐδῶ;

— Χάριν τῶν ὑποθέσεών μου.

— Εἴσθε βεβαίως ἔμπορος.

— Ἐμπορος οἶνον μάλιστα. Ἀλλὰ δὲν πηγαίνουν καλὰ αἱ ὑποθέσεις μου· οἱ μεγιστίνες σας ἔχουν τὴν κακὴν συνήθειαν νὰ πίνουν μόνον σαμπάνιαν, ἐγὼ ἔχω μόνον βορδῶ νὰ τοὺς προσφέρω, ὥστε δὲν κάμνω τίποτε.

Συνομιλοῦντες οὕτως ὁ περιορθεύων ἔμπορος καὶ ὁ ἀξιωματικὸς ἐπροχώρουν ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου τῆς *Perspective* πρὸς τὸ *Χειμερινὸν Ἀνάκτορον*.

— Μοὶ φαίνεσθε καλὸς ἄνθρωπος, ἀξιωματικέ μου, εἶπεν ὁ ξένος. Μὲ συγχωρεῖτε νὰ σᾶς προσφέρω ἐν σιγάρων διὰ νὰ γνωρισθῶμεν καλλίτερα; Σᾶς εἰδοποιῶ ὅτι εἶναι ἐξαιρετὰ!

— Μυριάκις σᾶς εὐχαρισῶ, δὲν καπνίζω ποτέ.

— Δὲν μὲ λέγετε, φίλε μου, μήπως εἴσθε στρατιώτης τῆς *Παναγίας*; *Λαμπρόν* σύνταγμα, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἂν ὅλοι οἱ σύντροφοί σας σᾶς ὀμοιάζουν.

— Ὡς ἀξιωματικὸς δὲν δύναμαι νὰ παραβῶ τὰς διατάγας τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος. Ὁ Αὐτοκράτωρ *Νικόλαος* εἶναι αὐστηρὸς ὡς πρὸς τὴν πειθαρχίαν.

— Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης! ἀνέκραξε γελῶν ὁ ταξιδιωτὴς. Τὴν ἔνοιαν μας ἔχει ὁ Αὐτοκράτωρ! Αὐτὸς τῶρα κοιμᾶται ἀκόμη. Δεχθῆτε τὸ σιγάρων, ἀνάψατέ το καὶ καπνίσατε. Ὁ Αὐτοκράτωρ *Νικόλαος* δὲν θά τὸ μάθῃ· ἄλλως τε, ἀναλαμβάνω ἐγὼ ὅλην τὴν εὐθύνην.

— Ὁ ἀξιωματικὸς ἐνέμεινεν ἀποποιούμενος.

— Ἀλήθεια! φίλε μου, ὑπέλαβεν ὁ *Γάλλος*, γνωρίζετε τὸν *Νικόλαον*;

— Τίς δὲν τὸν γνωρίζει!

- Τὸν βλέπετε συχνά;
- Καθ' ἐκάστην, δι' ὑπηρεσίαν.
- Καθ' ἐκάστην;
- Ναι, ἡ ὑπηρεσία μου εἶναι τοιαύτη, ὥστε πλησιάζω πολὺ τὸν Αὐτοκράτορα.
- Καὶ τὸν ὀμιλεῖτε καθ' ἐκάστην;
- Καθὼς σὰς ὀμιλῶ τώρα.
- Μὴν ἀστεϊεύομεθα! λοχαγέ μου, ἀλήθειαν

μὲ λέγετε;

— Ἀξιωματικὸς σεβόμενος ἑαυτὸν οὐδέποτε ψεύδεται.

— Ἀφοῦ λοιπὸν γνωρίζετε τὸν Νικόλαον εἰπέτε με εἰλικρινῶς ἐὰν ἦναι ἀγαθός.

Ὁ ἀξιωματικὸς, ὃν διεσκέδαζεν ἡ γαλλικὴ ὄλως εὐθυμία τοῦ ξένου, ἀπήντησεν:

— Ὁ Αὐτοκράτωρ εἶναι τόσον αὐστηρὸς πρὸς ἐμέ, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ σὰς ἀπαντήσω εἰς τοῦτο.

— Ἐνοῶ, τὸν ἀγαπᾶτε ὀλίγον, ὀλίγιστα, διόλου, ὡς λέγει τὸ τραγοῦδι. Τόσω τὸ χειρότερον! ἤθελα νὰ σὰς παρακαλέσω νὰ μὲ κάμετε μίαν χάριν.

— Ποίαν;

— Νὰ παρουσιάσητε εἰς αὐτὸν τὸν κατάλογον τῶν τρεχουσῶν τιμῶν μου. Οἱ οἶνοί μου εἶναι ἐξαίρετοι, αἱ τιμαὶ μετριώταται· δύο ἄρισται συστάσεις, αἱ ὁποῖαι ἀναπληροῦσιν ἐπωφελῶς τὰς ἑλλειπούσας.

— Δύναμαι νὰ σὰς χρησιμεύσω καλλίτερα.

— Ἀλήθεια! συνταγματάρχα μου

— Δύναμαι νὰ σὰς παρουσιάσω εἰς τὸν ἀρχι-τροικλινον τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

— Πότε;

— Αὔριον τὸ πρωῒ, ἂν θέλετε.

— Κατὰ ποῖαν ὥραν;

— Εἰς τὰς δύο ἀκριβῶς.

— Ποῦ;

— Εἰς τὸ Χειμερινὸν Ἀνάκτορον· θὰ σὰς περιμερίνω πλησίον τῆς μεγάλης θύρας· νὰ ἦσθε ἀκριβῆς.

— Τὸ εἶπαμεν! στρατηγέ μου, θὰ φέρω δεῖγματα καὶ ἐὰν ἐπιτύχω τὴν παραγγελίαν, καθὼς ἐλπίζω, θὰ φάγωμεν ἐν καλῶν γεύμα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, πίνοντες εἰς ὑγίαν τοῦ Αὐτοκράτορος.

Ἐν τούτοις ἔφθασαν εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Χειμερινοῦ Ἀνακτόρου.

— Κάμετέ με τὴν χάριν νὰ ρίψετε τὸ σιγάρον σας, εἶπεν ὁ ἀξιωματικὸς πρὸς τὸν γάλλον, καθότι ἡ φρουρὰ δυνατὸν νὰ μὲ ἴδῃ καὶ νὰ μὲ θεωρήσῃ ὡς συνένοχον εἰς τὴν παράδοσίν σας.

— Εὐχαριστῶς, ἀπήντησεν ὁ καπνιστής. Καὶ ἔρριψε μακρὰν τὸ καῖον ἐπι ἄκρον τοῦ σιγάρου του.

Ὁ ἀξιωματικὸς παρετήρησε τὸ ὠρολόγιόν του ἡ ὥρα ἦτο ὀκτώ.

— Συγχωρήσατέ μοι, εἶπεν, ἀναγκάζομαι νὰ σὰς ἀφήσω, ἡ ὑπηρεσία μου μὲ καλεῖ. Θὰ σὰς

ἴδω αὔριον, ἐὰν δὲν λησμονήσετε τὴν συνέντευξίν μας.

— Περὶ τούτου μὴ ἀμφιβάλλετε. Χαίρετε, στρατηγέ μου.

Ὁ ἀξιωματικὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Ἀνακτόρων, ὃ δὲ ταξειδιώτης ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν του, λέγων καθ' ἑαυτόν·

— Ὅποια τιμὴ νὰ δυνηθῶ νὰ γράψω ἐπὶ τοῦ βιβλίου τῶν παραγγελιῶν μου τὸ ὄνομα τῆς Α.Μ. τοῦ Αὐτοκράτορος Νικολάου, Αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας, Βασιλέως τῆς Πολωνίας κτλ. κτλ.

Τὴν ἐπαύριον περὶ ὥραν δεκάτην, εὔρε τὸν ἀξιωματικὸν περιπατοῦντα πρὸ τῶν Χειμερινῶν Ἀνακτόρων.

— Λοιπὸν! φίλε μου, τὸν ἠρώτησε, δίδων αὐτῷ φιλικῶς τὴν χεῖρα, τί πρέπει νὰ ἐλπίζω;

— Τὴν παραγγελίαν, τὴν ὁποῖαν σὰς ὑπεσχέθη γθές, ἀπήντησεν ὁ ἀξιωματικὸς. Ἐλθετε! Ὁ Αὐτοκράτωρ προειδοποιήθεισ περὶ τῆς ἐλευσεώς σας, θέλει νὰ σὰς δεχθῇ ὁ ἴδιος.

Μετ' οὗ πολὺ ὁ Γάλλος εὐρέθη ἐντὸς δωματίου ἀπλούστατα συνεσκευασμένου, κατ' οὐδὲν δὲ ἐμφαινόντος τὴν λαμπρότητα αὐτοκρατορικῆς κατοικίας.

— Τὸ δωμάτιον τοῦτο, ἀνέκραξεν, εἶναι λοιπὸν ἡ κατοικία ἐκείνου, ὅστις κρατεῖ εἰς τὰς χεῖράς του τὰς τύχας ἐξήκοντα ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων! Μὰ τὴν ἀλήθειαν, φίλε μου, πρέπει νὰ ὁμολογήσητε ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ σας δὲν εἶναι δύσκολος.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐμειδίασε καὶ τὸν ἠρώτησεν ἐὰν ἔφερε τὸ βιβλίον του.

— Τὸ ἔφερα, ἀπεκρίθη ὁ ἔμπορος.

Ὁ ἀξιωματικὸς λαβὼν αὐτὸ τὸ ἐφυλλολόγησεν, ἔπειτα δὲ ἔγραψεν ἐπὶ λευκῆς σελίδος σπουδαίαν παραγγελίαν καὶ ὑπέγραψε: Νικόλαος.

— Τί βλέπω, Θεέ μου! ἀνέκραξεν ὁ Γάλλος προσκυνῶν τὸν ἀξιωματικὸν, σεις... Ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης εἰσθε...

— Ὁ Αὐτοκράτωρ, καὶ εὐτυχῆς λογιζομαι, διότι δύναμαι νὰ σὰς κάμω τὴν χάριν τὴν ὁποῖαν ἐζητήσατε χθές παρὰ τοῦ λοχαγοῦ Νικολάου.

— Ἡ ὑπογραφή αὕτη, προσέθηκεν ὁ ξένος φιλῶν αὐτήν, θέλει γίνεαι αἰτία τῆς τύχης μου.

— Ἀλλὰ καὶ ἐγώ, ἀπήντησεν ὁ Αὐτοκράτωρ, θὰ σὰς ζητήσω χάριν τινα.

— Εἰπέτε, Μεγαλειότητάτε.

— Νὰ μὴ καπνίζητε πλέον εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Πετροπόλεως.

*
*
*

Τοιοῦτος ἦτο ὁ αὐτοκράτωρ Νικόλαος, θαυμάσιον μίγμα στοργῆς καὶ αὐστηρότητος, γλυκὺς ἐνίοτε ὡς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ἄλλοτε δὲ ἀνεξίλαστος ὡς ἡ τῶν ἀρχαίων εἰμαρμένη, πατὴρ ἅμα δὲ καὶ κριτὴς ἀδυσώπητος, καρδία παρθένου ἐν σώματι λέοντος, λαμπρὰ ἐνὶ λόγῳ ἀντίθε-

αις προτερημάτων διαφόρων. Κύριος μὲν τοῦ μεγίστου ἐν τῷ κόσμῳ Κράτους, δούλος δὲ τῶν ἐαυτοῦ καθηκόντων, ἐνώπιον αὐτοῦ πάντες ἔτρεμον, ἔτρεμε δὲ καὶ αὐτὸς ἐνώπιον τοῦ ἐλαχίστου κακοῦ διαλογισμοῦ· καρδιά μὲν χρυσῆ, βραχίων δὲ σιδηροῦς.

Εἰς τὰς τέσσαρας ἐδείπνει μετὰ τῆς οἰκογενείας του, σπανίως δὲ ἐλεγκτοί τινες προσκαλοῦντο εἰς τὴν λιτωτάτην αὐτοῦ τράπεζαν. Ἐτρωγε ταχύτατα ὡς ὅλοι οἱ Ῥῶσοι, ἐπροτίμα δὲ τροφὴν ἀπλὴν καὶ θρεπτικὴν τῆς τεχνιέντως κεκαρκευμένης. Ἐπινε δὲ ὕδωρ καὶ ἐνίοτε μικρὸν ποτήριον οἴνου, ἀλλ' οὐδέποτε ἄλλα πνευματώδη ποτά. Αὐστηρότατα ἐτήρει τὰς ὑπὸ τῆς Ῥωσσικῆς θρησκείας ὀρισμέναις τέσσαρας τεσσαρακοστὰς καὶ τὰς ἄλλας νησισίμους ἡμέρας, ὧν δὲ ἀρχηγὸς τῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρξεν πάντοτε καὶ κατὰ πάντα παράδειγμα εὐσεβείας. Ἡ δαπάνη τῆς τραπέζης του καὶ ἡ τῆς οἰκίας του εἶχεν ὑπολογισθῆ μετὰ μεγίστης τάξεως καὶ οἰκονομίας, οἷα ἤθελε περιποιήσῃ τιμὴν εἰς τὴν ἀοίστην οἰκοδόσπουσαν, τὸ δὲ βιβλίον τῶν ἐξόδων του ὁμοίαζε πρὸς τὸ βιβλίον ἐμπορίου μὴ ἐμπορευομένου πλέον. Πολὺν χρόνον πρὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως αὐτοῦ, εἶχε συνειθίσει εἰς τὴν τοιαύτην ἀσφρονα οἰκονομίαν, ἧτις καθίστα μὲν δυσχερῆ τὴν σπατάλην, ἣν ὑφίστανται συνήθως οἱ μεγάλοι οἴκοι, ἀλλ' ὅμως δὲν ἐμπόδιζεν αὐτὸν νὰ ὑπακούῃ, δοθείσης περιστάσεως, εἰς τὰς γενναίας τῆς ψυχῆς του ὁμάδας. Ἦρκετο εἰς ὀλίγα ὅπως δύναται νὰ δίδῃ πολλὰ εἰς τοὺς ἄλλους.

Μέγας δούξ ὧν εἶχε προσδιορίσει πεντήκοντα ρούβλια κατὰ μῆνα διὰ τὰς δαπάνας τῆς τραπέζης του, ὥστε ὀλίγα ἦσαν τὰ κέρδη τῶν ἀρχιτρικλίων του, οἵτινες προσεπάθησαν, ὅτε ἐγένινεν Αὐτοκράτωρ, νὰ ἀπολαύσωσι συμπληρωματικῆς τινα πίστωσης.

Εἰς ἐξ αὐτῶν, Γάλλος τὴν πατρίδα, ὅστις εἶχε πλουτήσῃ παρ' αὐτῷ, τὸν ἠρώτησέ ποτε μετὰ τοῦ θάρρους ἐκείνου τοῦ χαρακτηρίζοντος τοὺς ὑπῆρέτας τῶν ἡγεμονικῶν οἰκῶν, πόσα ρούβλια ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ κατὰ μῆνα διὰ τὴν τράπεζαν τοῦ Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

— Πεντήκοντα ρούβλια μὲ ἀρκοῦσιν, ὡς κατὰ τὸ παρελθόν, ἀπεκρίθη ὁ Αὐτοκράτωρ.

— Ἄλλ' ὁ προκατόχος σας, Μεγαλειότατε, ἐδαπάνη χίλια ρούβλια διὰ τὴν τράπεζαν αὐτοῦ.

— Φαίνεται ὅτι ἐπείνα περισσότερο ἐμοῦ.

— Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης θὰ μὲ ἐπιτρέψῃ νὰ παρατηρήσω ὅτι πεντήκοντα ρούβλια εἶναι ἀνεπαρκῆ πρὸς διατροφὴν τοῦ Αὐτοκράτορος.

— Νομίζεις ἀρὰ γε ὅτι ὁ στόμαχος τῆς Μεγαλειότητός μου ἔλαβε δεκαπλασίαν ἀνάπτυξιν ἀφ' ἧς ἐγκατέλιπον τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ἀντισκόφ; Μοι φαίνεται ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ δὲν τρώγει περισσότερο ἢ ὅτι ἔτρωγεν ὁ Μέγας Δούξ.

— Ἄλλὰ, Μεγαλειότατε, τὰ τέκνα σας μεγαλύνουν καί. . .

— Ἦρεξίς των ἐπίσης, πιθανώτατον· τότε λοιπὸν πρόσθετε πεντήκοντα ρούβλια εἰς τὸν προῖπολογισμόν σου, ἀλλ' οὐδὲ ἐν καπίκιον περισσότερον.

Ἡ Νικόλαος ἐκανόνιζε μετὰ τῆς αὐτῆς οἰκονομίας πάσας τὰς ἀτομικὰς αὐτοῦ δαπάνας. Δὲν ἀπεχωρίζετο τὰς στολάς του εἰμὴ ὅτε αἱ στολαὶ του ἠπέιλον ν' ἀποχωρισθῶσιν ἀπ' αὐτοῦ· διὰ τῆς σπατάλης, ἔλεγε, κλέπομεν τοὺς πτωχοὺς, ἢ δ' ὑπερβολικὴ πολυτέλεια εἶναι ὁ κόσμος τῶν ἀνοήτων. Ὁ αὐτὸς τάπης ἐγχεσίμειυσεν αὐτῷ ἐπὶ τριάκοντα ἔτη, ἀπέθανε δ' οὕτως εἰπεῖν φέρον τὰς ἐμβάδας ἃς εἶχε κεντήσῃ ἢ σύζυγός του κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ γάμου του.

— Μεγαλειότατε, τῷ εἶπεν ἡμέραν τινα ὁ θαλαμηπόλος του, ὁ ἐπενδύτης σας εἶναι ἐσχισμένος.

— Εἰπέ νὰ τὸν διορθώσουν.

— Ἄλλ' εἶναι τόσον παλαιὸς καὶ τόσον τετριμμένος, ὥστε ζητεῖ ἀναπληρωτὴν.

— Ἄς διορθωθῇ πρῶτον καὶ ἔπειτα βλέπομεν. . . δὲν ἔχω χρήματα.

Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ Νικόλαος δὲν ἔφερε ποτὲ οὐδὲ ἐν καπίκιον, οὐδὲ μετεχειρίζετο βαλάντιον, ἢ δὲ συνήθεια αὕτη ἔφερε πολλάκις αὐτὸν εἰς ἀμυγανίαν. Ἡμέραν τινα, μεταξὺ ἄλλων, καθ' ἣν εἶχε μισθώσει δρόσκιον εἰς τὸ ἄκρον τῆς πόλεως, ὅπως ἐπανέλθῃ εἰς τὸ Χειμερινὸν Ἀνάκτορον, ὁ Αὐτοκράτωρ ἀδυνατῶν νὰ πληρώσῃ τὸν ἀμαξηλάτην, ὅστις δὲν τὸν εἶχεν ἀναγνωρίσει, εἶπεν αὐτῷ :

— Περιμένε μίαν στιγμὴν, θὰ σὲ στείλω τὸ ἀγώγιόν σου.

— Καταλαμβάνω, ἀπήντησεν ὁ ἀμαξηλάτης, θὰ κάμετε καθὼς ὅλοι σας οἱ σύντροφοι. . . δὲν θὰ ἐπιστρέψετε καὶ ἐγὼ θὰ μείνω ἀπλήρωτος· νὰ μὲ δώσετε ἐνέχυρον. Ταῦτα δὲ λέγων ἀρήρυσεν ἀπὸ τῶν ὤμων τοῦ Αὐτοκράτορος τὸν μανδύαν αὐτοῦ. Τώρα, προσέθηκε, περιμένω ὅσον θέλετε.

Μετ' οὗ πολὺ ὑπῆρέτης τις ἔφερεν αὐτῷ πέντε ρούβλια. Ἄλλ' ὁ ἀμαξηλάτης, ὅστις εἶχε τὸ πρόνυμα γενναϊότερον τοῦ ἐπαγγέλματος, ἀπεποιήθη τὴν τοιαύτην γενναιοδωρίαν.

— Εἴκοσι μόνον καπίκια ἔχω νὰ λάβω.

— Πάρε τὰ πέντε ρούβλια, ἀπήντησεν ὁ ὑπῆρέτης, σοὶ τὰ στέλλει ὁ Αὐτοκράτωρ.

— Καὶ ἐπειδὴ μὲ τὰ στέλλει ὁ Αὐτοκράτωρ πρέπει ἐγὼ νὰ τὸν κλέψω ;

Τότε δὲ ἐγένε μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀνθρώπων εὐγενὴς ἔρις, ἐν ἣ ἐνίκησεν ὁ ἀμαξηλάτης, δεχθεὶς μόνον τὴν πληρωμὴν, ἣν ἐδικαιούτο νὰ λάβῃ κατὰ τὴν διατίμησιν.

Ἡ Νικόλαος, καταγοητευθεὶς ἐκ τῆς ἀφιλοκερδείας αὐτοῦ, τῆς τόσον σπανίας εἰς τὴν τά-

ξιν ταύτην τῶν ἀνθρώπων, διέταξε νὰ εὕρωσι τὸν ἀμαξήλατον καὶ νὰ λάθωσι περὶ αὐτοῦ πληροφορίας. Καλέσας δὲ αὐτὸν ἐνώπιόν του τῷ εἶπεν :

— Μὲ γνωρίζεις ;

— Ναί· σὲ ἔφερα προχθὲς μὲ τὴν ἀμαξάν μου.

— Ἦξεύρεις ποῖος εἶμαι ;

— Τὸ ἔμαθα πολὺ ἀργά. . . ἂν τῷ ἐγνώριζα προτοῦ, δὲν θὰ ἔπερνα τὸν μανδύαν σου διὰ τὰ πέντε καπίκια.

— Ἦξεύρω καὶ ἐγὼ ποῖος εἶσαι σύ· εἶσαι τίμιος ἄνθρωπος καὶ θέλω νὰ σὲ ἀνταμείψω. . . Τί ἐπιθυμεῖς ;

— Νὰ σὲ ἔχη καλὰ ὁ Θεὸς καὶ νὰ ζήσης πολὺ ἰσχυρὰ.

— Αὐτὰ τὰ εὐχεσθαι ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀλλὰ τώρα πρόκειται περὶ σοῦ. . . Τί θέλεις ;

— Ἀφοῦ μ' ἐρωτᾷς, πατέρα, θὰ σὲ εἰπῶ φανερά ὅτι ἂν εἶχα ἐν ἄλλογον καὶ ἐν δρόσκι θὰ ἤμουν ὁ πλέον εὐτυχισμένος ἀπὸ ὅλα σου τὰ παιδιά.

— Θὰ σὲ δώσω δύο ἄλογα καὶ δύο δρόσκια, τὸ ἓν διὰ τὰς καθημερινὰς, τὸ ἄλλο διὰ τὰς κυριακάς. Ἐκτὸς τούτου θὰ σοὶ χαρίσω τὴν ἐλευθερίαν δι' ὅλην σου τὴν ζωὴν· θ' ἀποζημιώσω τὸν κύριόν σου, τὸν γνωρίζω.

Μετὰ τὸ γεῦμά του, οὗ ἡ διάρκεια οὐδέποτε ὑπερέβαινε τὴν ἡμίσειαν ὥραν, ἔπαιξε μετὰ τῶν τέκνων του, εἶτα δὲ μετέβαινεν εἰς τὸ γραφεῖόν καὶ ἠσχολεῖτο περὶ τὰ τοῦ Κράτους. Μόνας διασκεδάσεις ἐπέτρεπεν ἑαυτῷ κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα τὸ θέατρον καὶ τοὺς χοροὺς τῶν μετημφισμένων, οὓς τοσοῦτον ἠγάπα, ὥστε οὐδενὸς αὐτῶν ὑστέρηζε, κατὰ δὲ τὸ θέρος τὸν περιπάτον μετὰ τῆς οἰκογενείας του ἢ τὴν ζωγραφικὴν, ἀγαπητὴν αὐτοῦ ἀσχολίαν. Σπανίως ἐλάμβανε μέρος εἰς τὰ συνήθως ἐν ταῖς ἀιθούσαις λεγόμενα, ἀλλ' ὅμως ἦτο εὐθymος καὶ ἀστειὸς μετὰ τῶν οἰκείων. Ἐνίοτε μάλιστα, ὅταν εἶχε διάθεσιν, ἐλάμβανε τὴν πρωτοβουλίαν εἰς τὰ τῆς εὐφυίας παίγνια, ἠγάπα δὲ αὐτὰ ὅσον ἀπεστρέφετο τὰ τυχερά.

Κατεκλίνετο συνήθως κατὰ τὰς ἑνδεκα, ἀλλὰ δὲν ἐκοιμάτο ἐνδὸφ ὑπῆρχον ἐπὶ τῆς τραπέζης του ἔγγραφα, τὰ ὅποια δὲν εἶχεν ἀναγνώσει. Πολλάκις μάλιστα διὰ τοῦ μεγίστου ψύχους, ἠγείρετο τὴν νύκτα, ὅπως ἐπιθεωρήσῃ τὰς φρουράς ἢ κατὰ σῆμά τι δημόσιον. Ὁ φόβος τῶν τοιούτων ἐπιθεωρήσεων παρεκίνηει οὕτω τὰς διοικητικὰς ἀρχὰς εἰς ἐπιτήρησιν δραστηρίαν καὶ ἀδιάλειπτον. Τὸ πρῶτον βλέμμα τοῦ Νικολάου κατὰ τὰς νυκτερινὰς ταύτας ἐπισκέψεις ἐστρέφετο πρὸς τὸ θερμόμετρον, ἀλλοίμονον δὲ ἐὰν δὲν ἐδέσπων τὸς δέκα καὶ τέσσαρας βαθμοὺς τοὺς ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ προσδιοριζομένους ! Εἰς τὰ μέγιστα ὡς καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα πράγματα ἐπεδείκνυε τὸν αὐτὸν παρατηρητικὸν νοῦν, τοῦθ'

ὅπερ εἶναι ἐνίοτε σημεῖον ἀδυναμίας, ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο ἦτο παρ' αὐτῷ ἢ ἡ εὐσυνείδητος τοῦ καθήκοντος ἐκπλήρωσις.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ βίου του, τὸ κάλλος τοῦ Νικολάου ἦτο εἰς ὅλην αὐτοῦ τὴν ἀκμήν, ἐθεωρεῖτο δὲ εὐλόγως ὡς ὁ εὐειδέστερος ἀνὴρ τοῦ βασιλείου του. Τὸ ἀνάστημα αὐτοῦ ὑπερέβαινε τοὺς ἑξ ἑκάστας, εἶχε δὲ τὸ μέτωπον εὐρὺ καίτοι ὀλίγον πρὸς τὰ ἄνω πεπιεσμένον, τὸ δὲ βλέμμα πλήρες μαγνητικοῦ ἴσχυος καὶ τὰς ὀφρῦς καμπύλας καὶ πυκνάς. Ἰσπερὶ φανὸς μύσταξ ἔσπερε τὰ χεῖλη αὐτοῦ, ἡ δὲ βροντώδης καὶ ἀββενωπὴ αὐτοῦ φωνὴ ἀνταπεκρίνετο πρὸς τοὺς ἀκτινοβόλους ὀφθαλμοὺς του. Τὸ σχῆμα τοῦ προσώπου του ἦτο ἰσχυρὸν ἅμα δὲ καὶ ἑναρμόνιον, τὸ στόμα ὠραῖον, αἱ δὲ παρειαὶ εὐκίνητοι ὡς οἱ κινεῦντες αὐτὰς διαλογισμοί. Εἶχε δὲ βᾶδισμα μεγαλοπρεπὲς οἷον οὐδεὶς ἄλλος, εἶτε μετέχων θρησκευτικῆς τιнос τελετῆς εἶτε ἐπιθεωρῶν τὰ στρατεύματα αὐτοῦ. Οὐδόλως ὅμως ἐματαιοφρόνει ἐπὶ τῇ ἐκτάκτῳ ταύτῃ καλλονῇ, ἀλλ' ἐφαίνετο μάλιστα ἀγνοῶν αὐτὴν, μετὰ περιφρονήσεως δὲ ἤκουε τοὺς ὑπαινιγμοὺς τῆς κολακείας. Ἐν τινι χορῷ μετημφισμένων γινομένῳ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν εὐγενῶν, ἀπήντησέ ποτε ἀποτόμως πρὸς προσωπίδοφόρον κυρίαν εἰπούσαν αὐτῷ :

— Ἦξεύρετε, Μεγαλειότατε, ὅτι εἴθε ὁ εὐειδέστερος ἀνὴρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν ;

— Τὸ ἀγνοῶ, κυρία· σεῖς ὅμως ὀφείλετε νὰ γνωρίζητε ὅτι τοῦτο ἀφορᾷ μόνην τὴν Αὐτοκράτειραν.

[A. Balleydier.]

ΕΛΙΖΑ Σ. ΣΟΡΓΕΟΥ.

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΟΥ

Ἐν Μονάχῳ, 31 Μαρτίου 1879.

Τῷ κυρίῳ Διευθυντῇ τῆς «Ἐστίας.»

Ἐπιθυμεῖτε, ὡς μοι γράφετε, νὰ ποστέλλω ὑμῖν τακτικῶς διὰ τὴν Ἐστίαν σύντομον ἐβδομαδιαίαν ἐπιθεώρησιν τῆς φιλολογικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς κινήσεως ἐν Γερμανίᾳ καὶ τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἐντολῆς ταύτης θεωρῶ ἑμαυτὸν ἤμιστα προπαρασκευασμένον, ἀποταθέντες δὲ πρὸς ἐμὲ, βεβαίως δὲ ἐξελέξατε ἐκ τῶν ὑμετέρων συνεργατῶν τὸν ἀρμοδιώτερον. Τὰ ὄρια τοιαύτης ἐργασίας εἰσὶν εὐρύτατα, καὶ περιλαμβάνει αὐτῇ θέματα παντελῶς ἀλλότρια τῶν συνήθων μοι μελετῶν. Ἀναλογιζόμενος ὅμως μετ' ὀπίσεως εὐμηνείας ἐφιλοξενήσατε ἐν ταῖς στήλαις τῆς ἀξιολόγου ὑμῶν Ἐστίας ἔτερα δοξιά μιν, οὐδαμῶς δισταζῶ, περιορίζων εἰς στενωπότερον λίαν κύκλον τὸ διάγραμμα τῶν αἰτουμένων ἐπιστολιμαίων ἀνακοινώσεων, νὰ σας ἀποστέλλω σημειώσεις περὶ ἐπιστημονικῶν καὶ φιλολογικῶν περιέργων ἐξ ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων, σταχυολογουμένας, καὶ περὶ τῶν ἐντυπώσεων, ἃς ἐν ἐμοὶ διεγείρει